

EESTI STANDARDIKESKUS

EVS TEATAJA

8,9/200

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

CASCO

DEVCO

EURAS

Rõivaste suuruste standard

Foto: Assar Jõepera

EV

EVS Teataja

EESTI STANDARDIKESKUSE
igakuine ametlik väljaanne

9. aastakäik
ISSN 1406-0698

Toimetuse aadress
ARU 10
TALLINN 10317

Toimetaja Anne Laimets
Tel 651 92 05
Faks 651 92 20
anne@evs.ee

Tellimine ja müük:
Eesti Standardikeskus
Aru 10 Tallinn 10317
Tel 651 92 10
Faks 651 92 20
myyk@evs.ee

Trükk: Eesti Standardikeskus

EESTI STANDARDIKESKUS

EVS TEATAJA

8,9/2001

Ilmub üks kord aastas 1993. aastast

CASCO
DEVCO
EURAS
Rõivaste suuruste standard

Foto: Assar Jõepera

EVS

EVS Teataja

EESTI STANDARDIKESKUSE
igakuine ametlik väljaanne

9. aastakäik
ISSN 1406-0698

Toimetuse aadress
ARU 10
TALLINN 10317

Toimetaja Anne Laimets
Tel 651 92 05
Faks 651 92 20
anne@evs.ee

Tellimine ja müük:
Eesti Standardikeskus
Aru 10 Tallinn 10317
Tel 651 92 10
Faks 651 92 20
myyk@evs.ee

Trükk: Eesti Standardikeskus

EESTI UUDISED

TOIMETAJA VEERG

Majandusministri 30.06.01 määrusega nr. 60 kehtestati "Kodumajapidamises kasutatavate nõudepesumasinate energiamärgistuse ja tootekirjelduse nõuded" RTL 2001, 85, 1180

§ 7. Energiatärbivuse mõõtmine

(1) Tärijaja peab tagama energiamärgistuses esitatavate tehniliste parameetrite mõõtmise.

(2) Mõõtmise metoodika ning seadme kohta koostatud tehniline dokumentatsioon loetakse nõuetekohaseks, kui see on kooskõlas § 1 lõikes 1 nimetatud seadmete energiatärbivust käsitlevate Eesti standardite nõuetega või nende puudumisel vastavate Euroopa või rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide standarditega.

Majandusministri 30.06.01 määrusega nr. 61 kehtestati "Kodumajapidamises kasutatavate elektriliste külmikute, sügavkülmikute ja nende kombinatsioonide energiamärgistuse ja tootekirjelduse nõuded" RTL 2001, 85, 1181

§ 7. Energiatärbivuse mõõtmine

(1) Tärijaja peab tagama energiamärgistuses esitatavate tehniliste parameetrite mõõtmise.

(2) Mõõtmise metoodika ning seadme kohta koostatud tehniline dokumentatsioon loetakse nõuetekohaseks, kui see on kooskõlas § 1 lõikes 1 nimetatud seadmete energiatärbivust käsitlevate Eesti standardite nõuetega või nende puudumisel vastavate Euroopa või rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide standarditega.

Majandusministri 30.06.01 määrusega nr. 62 kehtestati "Kodumajapidamises kasutatavate elektriühjude energiamärgistuse nõuded" RTL 2001, 85, 1182

§ 7. Energiatärbivuse mõõtmine

(1) Tärijaja peab tagama energiamärgistuses esitatavate tehniliste parameetrite mõõtmise.

(2) Mõõtmise metoodika ning seadme kohta koostatud tehniline dokumentatsioon loetakse nõuetekohaseks, kui see on kooskõlas § 1 lõikes 1 nimetatud seadmete energiatärbivust käsitlevate Eesti standardite nõuetega või nende puudumisel vastavate Euroopa või rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide standarditega.

Majandusministri 15. juuni 2001. a määrusega nr 55 kehtestati "Nõuded alkoholi tootmisprotsessis rakendatavate mõõtevahendite metrooloogilistele omadustele, paigaldusele ja lubatavatele veapiiridele ning nende kontrollimise kord ja tingimused" RTL 2001, 75, 1015

Siseministri 19. juuni 2001. a määrusega nr 77 kehtestati "Tuletõrje- ja päästevahendite nõuetele vastavuse tõendamise kord" RTL 2001, 78, 1067

Suvepuhkuste aeg on läbi saanud ja loodetavasti on nii standardidajad kui ka standardite kasutajad jälle tavalise tööritmi tagasi saanud. Standardikeskusele edukalt alanud suvi, mil Eesti standardite arv ületas 5500 piiri, sai ebameeldiva jätku. Meie tööritmi rikkus serverite vargus juuni lõpus. Palju aega, jõudu ja vahendeid kulub siiani serverite varguse tõttu kaotsiläänud standardite andmebaasi taastamisele.

Selle numbril trükkimise ajaks ei olnud uus server andmebaasiga veel kohale jõudnud, seetõttu on ka teie ees olev EVS Teataja number tavapärasest erinev. Kavandatud oli see topeltpaksumana, ent nüüd on uute standardite ja arvamusküsitluse osa mittetäielike andmetega ja harjumuspärasest tunduvalt lühem.

See-eest on numbris rohkem lugemist vastavushindamisest, metroloogiast ja kvaliteedist. Laiemat huvi peaks pakkuma kirjutis rõivaste suuruste Euroopa standardi koostamisest. Oleme me ju kõik imestanud, kuid võrd erinevalt tähistatakse rõivaste suurusi eri riikides. Kindlasti pakub ka huvi, et ilmunud on kvaliteedi- ja keskkonnanajuhtimise ühise auditistandardi kavand ISO/DIS 19011 ja uus kvaliteedikäsiraamatu koostamise juhend ISO/TR 10013:2001.

Anne Laimets
anne@evs.ee

Sotsiaalministri 31. juuli 2001. a määrusega nr 82 kehtestati "Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid" RTL 2001, 100, 1369

Määrus kehtestab joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning joogivee proovide analüüsimeetodid eesmärgiga kaitsta inimese tervist joogivee saastumise kahjulike mõjude eest.

§ 11. Kontrollil kasutatavad analüüsimeetodid

(1) Kontrollil tuleb kasutada üldjuhul selle paragrahvi lõigetes 2, 3 ja 4 määratletud meetodeid ja nõudeid.

(2) Mikrobioloogiliste kvaliteedinäitajate määramiseks peab kasutama alljärgnevat analüüsimeetodeid:

Mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad	Analüüsimeetodid
Coli-laadsed bakterid ja <i>Escherichia coli</i>	ISO 9308-1
Enterokokid	ISO 7899-2
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	prEN ISO 12780
Kasvatatavate mikroorganismide loendamine – kolooniate arv 22 °C ja 37 °C juures	EN ISO 6222
<i>Clostridium perfringens</i> (kaasa arvatud osed)	EN 26461-2:1993

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 71 kehtestatakse "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded 1,6/2,4 GHz raadiosagedusalas töötava isikliku kasutusega kosmoseside terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1155

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 72 kehtestatakse "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded 10/29 GHz raadiosagedusalas töötavate SIT-terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1156

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 73 kehtestatakse "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded 19/29 GHz raadiosagedusalas töötavate SUT-terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1157

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 74 kehtestatakse "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded raadiosagedusalas 1,9/2,1 GHz töötava isikliku kasutusega kosmoseside terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1158

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 75 muudetakse Teede- ja sideministri 23. novembri 2000.a määrust nr 97 "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded 1,5/1,6 GHz raadiosagedusalas töötavate liikuvate kosmoseside terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1159

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 76 muudetakse Teede- ja sideministri 23. novembri 2000. a määrust nr 96 "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded 1,5/1,6 GHz raadiosagedusalas madala andmeedastuskiirusega töötavate liikuvate kosmoseside terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1160

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 77 kehtestatakse "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded 11/12/14 GHz raadiosagedusalas (Ku-raadiosagedusala) töötavate antenni läbimõõduga kuni 3,8 m VSAT kosmoseside terminalide klassile" RTL 2001, 84, 1161

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 78 kehtestatakse "Raadiosaateseadmete kasutamise üldised nõuded üldkasutatava telefonivõrgu raadiovõrgu RAS1000 terminaliseadmete klassile" RTL 2001, 84, 1162

Teede- ja Sideministri 25.06.01 määrusega nr. 79 muudetakse Teede- ja sideministri 23. novembri 2000. a määrust nr 102 "Loetelu nõuetele vastavatest teatud klassi kuuluvatest raadiosaateseadmetest, mille paigaldamiseks või kasutamiseks ei nõuta tehnilist luba" RTL 2001, 84, 1163

Teede- ja Sideministri 18.07.01 määrusega nr. 82 kehtestatakse Tehnilised nõuded kaabelvivõrgule ja ühisantennisüsteemile. RTL 2001, 93, 1263

§ 4. Nõuded süsteemi parameetritele

(1) Kaabelvivõrgu ja selles edastatavate signaalide parameetrid peavad vastama standardi EVS-EN 50083-7:1999 punkti 5 nõuetele.

(2) Kui kaabelvivõrguga on liitunud üle 5000 tarbija ja programme edastatakse rohkem kui 30 raadiosageduskanalil, peab kaabelvivõrgu peajaam edastama:

1) mõõtesignaale vastavuses standardi EVS 734:1998 tabeli 1 punktiga 6, tabeliga 2 ja lisaga B;

2) testtabelit ööpäevaringselt vähemalt ühel raadiosageduskanalil.

(3) Kaabelvivõrgus edastatavate signaalide parameetreid mõõdetakse vastavalt standardis EVS-EN 50083-7:1999 esitatud meetodikale.

(4) Kaabelvivõrgu ja selles edastatavate signaalide parameetrite kindlaks määramiseks peab olema võimalik mõõta signaalide parameetreid tarbijaliini sisendis (tarbijahargmiku väljundis). Süsteemi parameetrid peavad olema vastavuses käesoleva paragrahvi lõikes 1 esitatud nõuetega, arvestades võimalike kadudega signaali filtreerimisel ja jaotamisel tarbijatele.

§ 5. Elektriohutus ja elektromagnetiline ühildatavus

(1) Kaabelvivõrgu elektriohutus peab vastama standardis EVS-EN 50083-1:1999 esitatud nõuetele.

(2) Kaabelvivõrkude elektromagnetilise ühildatavuse tagamiseks peab kaabelvivõrk vastama standardis EN 50083-8:1998 esitatud nõuetele ning kaabelvivõrgu seadmed standardis EVS-EN 50083-2:1999 esitatud nõuetele.

§ 6. Teave standardite kohta

(1) Tehniliste nõuete täitmiseks võib lähtuda ekvivalentsetest standarditest.

(2) Eestikeelset teavet määruses viidatud CENELECi standardi kohta annab Sideamet.

Teede- ja sideministri 20. juuni 2001. a määrusega nr 67 kehtestati "Tee-ehitusmaterjalide ja -toodete nõuetele vastavuse tõendamise kord" RTL 2001, 78, 1071

Teede- ja sideministri 20. juuni 2001. a määrusega nr 69 kehtestati "Nõuded kiiresti riknevate külmutatud toiduainete veoks kasutatavas sõidukis õhutemperatuuri registreerimise mõõtevahendile ja kontrollimisele" RTL 2001, 78, 1073

IEC STANDARDITE KOLLEKTSIOON

Eesti Standardikeskusel on nüüd olemas 9 CD-Romil terve kolleksioon ilmunud IEC publikatsioone seisuga 2001-07-31 s.h IEC, ISO/IEC standardid, CISPR, IECCE, IECEx, IEC Guides, IEC-PAS. Kolleksioon sisaldab 5133 dokumenti. Edaspidine IEC standardite kogu ajakohasena hoidmine toimub juba igapäevase töö korras.

ELEKTROTEHNIKA PROJEKT PHARE ACCESS PROGRAMMIST

Selle aasta juunis esitas Eesti Standardikeskus koostöös Hispaania standardiorganisatsiooniga AENOR taotluse Phare Access mittetulundusühingutele suunatud programmi, et saada toetust elektrotehnika valdkonna arendamiseks ning juba augustis kiideti projektitaotlus heaks, kuigi väikeste kärbetega eelarve osas. Projekti eesmärgiks on edendada standardimise läbi kvaliteediteadlikkust elektrotehnika valdkonna ettevõtete seas. Projekti tegevused võib jagada kaheks grupiks: EVSi tegevuse arendamine antud valdkonnas ja teadlikkuse tõstmine valdkonna ettevõtete seas.

EELTEATED

**21. septembril korraldab EVS koos Dansk Standardiga
surveseadmetele pühendatud jätkuseminari.**

Seekord käsitletakse järgmisi teemasid:

-surveseadmete direktiiv 97/23/EÜ (rõhuasetusega auru- ja kuumaveekateldele);

-vedel- või gaaskütusega köetavate uute kuumaveekatelde direktiiv 92/42/EMÜ;

-gaaskütust kasutatavate seadmete direktiiv 90/396/EMÜ ja nendega seotud harmoneeritud standardid.

**Osavõtusoovist saab teatada 651 92 09 Mereli Mändla
Täpsem info 651 92 06 Kaido Rajur**

**STANDARDIKESKUSEL ON KAVAS
OKTOOBRI LÕPUS KORRALDADA
JÄRJEKORDSED SEMINARID**

- Kvaliteedijuhtimise ISO 9000 sarja standardite kohta
- Keskkonnajuhtimise ISO 14000 sarja standardite kohta

Jälgi meie kodulehekülge!

15. oktoobril 2001
rahvusvaheline seminar
**EUROCODE BASIS OF
STRUCTURAL DESIGN AND
EUROCODE 1 ACTIONS ON
STRUCTURES**
Delftis

15 - 16. novembril 2001
Esimene ISO Networking konverents
**WHAT DO YOU DO WITH ISO'S
SUCCESS?**
Prahas

**KONVERENTS
EHITUSTOOTED EUROOPA SISETURUL:
OOTUSED JA TEGELIKKUS
BRÜSSELI KONGRESSIDE PALEES
4-5. DETSEMBER 2001**

UUED TÖÖTAJAD

Standardikeskuse kollektiiv on täienenud sel suvel kolme uue töötajaga.

ELEKTROTEHNIKA STANDARDIMISE PROJEKTIJUHT

Teatavasti lõpetas märtsi lõpust 2001 oma tegevuse Eesti Elektrotehnikakomitee.
Alates 6. augustist 2001 tegeleb elektrotehnikaalase standardimise korraldamisega Standardikeskuses Mare Annsoo.

Mare Annsoo

Sündinud 10. jaanuaril 1957.

Haridus:

Tartu Ülikool - prantsuse filoloog

Keeled: prantsuse, inglise, vene, soome, hispaania

Töötanud:

Majandusministeerium, energeetika osakond 1997-2001

Aastane projekti "Eesti energia strateegia" assistent ja tõlk 1996

Tallinna Tehnikaülikool, assistent 1983 - 1996

Abielus, 1 poeg

Hobid: rulluisutamine, filosoofia, ajalugu

TEHNILISTE KOMITEEDE SPETSIALIST

Mereli Mändla

Sündinud: 15. jaanuaril 1979

Haridus:

Tallinna 21. Keskkool

Tallinna Tehnikaülikool ehitustehnika eriala (3. kursus)

Keeled: inglise, saksa, soome, vene

Töötanud

Warren Safety OÜ/ liikluskorraldus Liiklusohutuse spetsialist- projektijuht 1999 - 2001

Warren Balti OÜ/Ehitus/projekteerimine assistent-tõlkija 1999 - 2001

Vallaline

Hobid: kunst, kirjandus, sport

ARVUTISPETSIALIST

Rain Benrot

Sündinud: 27. juuni 1981.a., Tallinnas

Haridus:

1996-2001.01

Tallinna 16. Keskkool

Tallinna Polütehnikum, personaalarvutite ja arvutivõrkude eriala 1996 - 2001

Mainori Majandusinstituut, Informaatika eriala

Töötanud:

Gattag OÜ 2000-2001

Arvuti lisaseadmete, tarkvara ja võrgusadmete müük ning paigaldus. Müügitöö, riist- ja tarkvaratoodete häälestus-, testimine,- installeerimis- ja hooldustööd ning klientide konsulteerimine.

Keeled: inglise, vene, soome keele

Arvutioskus

Windows ja Linux keskkonnad ning nende võrkude administreerimine, võrguseadmete tundmine ja kasutamise oskus, MS Office Excel, Word, Power Point, kujundusprogrammid Corel Draw ja Photoshop.

Andmebaaside MySQL ja Microsoft Access tundmine ja kasutamise oskus.

Programmeerimine HTML, Java script, PHP ja Flash ning algajast suuremad teadmised Perl, Delphi ja C++ programmeerimise keeltele.

Vallaline

Hobid:

Arvutid ja internet, reisimine, korvpall, jalgpall

Vabaettevõtlus:

OÜ Awerk-data juhatuse esimees

KUS KÄIDUD. MIDA NÄHTUD

EUROOPA STANDARDIAKADEEMIA SEMINAR

28.-29. juunil käesoleval aastal toimus Delfti Tehnikaülikoolis Hollandis Euroopa Standardiakadeemia (EURAS) iga-aastane seminar (järjekorras kuues), seekord oli teemaks "Standardid, ühilduvus ja infrastruktuuri arendamine" (*Standards, Compatibility and Infrastructure Development*).

Sissejuhatava sõnavõtuga esinenud professor Manfred Holler tutvustas uusi tuuli Standardiakadeemias. Lisaks seni aktiivsetele Hamburgi Ülikoolile, Delfti Tehnikaülikoolile, Bundeswehri Ülikoolile ja Soome majandusuuringute instituudile (VATT) on mitmed muud kõrgkoolid, näiteks Kieli Ülikool, ühinemas akadeemia tööga. Tähtsamate keskustena standardimisalaste uuringute vallas võib lisada Erasmuse Ülikooli Rotterdamis Hollandis, Aacheni Tehnikaülikooli Saksamaal ja Colorado Ülikooli USA-s. Infotehnoloogia ja andmeside standardimist valgustab tõhusalt ajakiri "*Communication Stds Review*".

Seminari teaduslikud ettekanded käsitlesid infrastruktuuri süsteemide arendamist standardite kasutuselevõtu abil. Infrastruktuuri koostisosad (nagu transport, ringhääling, elektrivõrgud, üldkasutatavad andmevõrgud jms.) on keerukad tehnilised ja sotsiaalsed süsteemid. Käesoleval hetkel on need süsteemid muutumas. Milline on standardimise roll infrastruktuuri süsteemide arengus? See roll paistab olevat kahene: ühelt poolt on standardid stabiliseeriva, teatud lahendusi kinnistava ("*lock-in*") iseloomuga, teiselt poolt on uued standardid tõukeks muutustele. On pandud tähele, et muutused süsteemi ühes osas võivad omakorda põhjustada arengut ülejäänud osades. Standardid võivad seega olla efektiivsed vahendid paindliku arengu käivitamiseks, neid saab kasutada tööriistana infrastruktuuri muutuste kavandamisel ja elluviimisel.

Ettekannetes viidati rohkelt näidetele infotehnoloogia ja teleside vallast. Diskussiooni elavdasid põhjaliku eeltöö teinud oponendid. Seminari kõigi ettekannete täistekstid avaldati mahuka kogumikuna, millega saab tutvuda ka Eesti Informaatikakeskuses.

Mõningaid tähelepanekuid ettekannetest

- Eelkõige tuleb õppida vastastikuse koostöö ja ühistegevuse kaudu.
- Rahvusvahelised standardid levivad, kui nad on kohaldatavad, universaalsed. Ka mõisted ja määratlused olgu kohapeal interpreteeritavad.
- Analüüsi tehnoloogia ülekande ja standardimise seost (*conversion versus standardization*).
- Leiti, et ka IETF-is (*Internet Engineering Task Force*) võtab soovitude koostamine küllaltki kaua aega, ta polegi nii erinev teistest kogudest. Kas ta on avatud ka tegelikult, kas ta uutes tingimustes jääb ellu?
- Standardi väljatöötaja ei saa eriti mõjutada selle juurutamist.
- Uute protokollide juurutamine võib erinevatele osapooltele erinevalt maksma minna, suhtes oma võimalustega on suured ettevõtted eelisolukorras.
- Majandussüsteemide edul on tähtis psühholoogiline moment: kas ikka teised kasutavad?
- Standardit käsitletakse tihti tehnilises tähenduses, turgu üritatakse elimineerida. Tegelikult valiku teeb ikkagi turg, kasutajad.
- Ettevõtte standardimises annab standardsete detailide ja lahenduste kasutamine säästu.
- Standardimist lahati süsteemi- ja mänguteoreetiliste vahenditega. Võrreldi standardimise kultuure USA-s, Euroopas, Venemaal. Aruteludes jõuti välja iidsete Ida-Lääne vastasseisudeni.

- Käsitleti Interneti turvalisust ja nn platvormi-standardeid (Java näitel).
- Euroopa Liidu komisjoni esindaja tutvustas nägemusi Euroopa standardimise poliitika arendamiseks.

Interaktiivsed eksperimendid

Olulise osa seminari tööst moodustasid rühmatöö vormis ajurünnakud professionaalsete vahendajate toel. Esimesel rühmatööl teemal *Standardization & Infrastructure development* otsisime lahendusi, märksõnu ja metafoore infrastruktuuri standardite arendamise kohta, joonistasime pilte, vaidlesime ja õppisime uut. Käsitlesime standardite rolli infrastruktuuri oluliste valdkondade arendamisel. Omalt poolt pakkusin välja võrdluse keeruliste elusorganismide ülesehitusest rakkudest. Ka infrastruktuuri ja teiste suurte süsteemide koostamisel on mõistlik jääda teatud optimaalse suurusega moodulite juurde.

Teine rühmatöö peeti maha standardimise tuleviku teemadel. Osalejate poolt väljapakutud teemade lahkamine, nende sõelumine tähtsuse alusel, arutelu, hääletused ja muu selline viidi läbi arvutiklassides kohtvõrgu vahendusel. Mõningaid oluliseks peetud teemasid:

- Kuidas kasutajaid paremini standardimise juurde tõmmata? (mind huvitas see teema eriti)
- Kuidas "kaitsta" kasutajate investeeringuid uute standardite eest?
- Ühilduvuse standardid: kuidas saavutada erinevate standardite koostoimimist?
- Kas "mittetehnilised, pehmed" aspektid peaksid olema kaasatud kõikidesse standardiloome etappidesse?
- Standardite rakendamise mõjususe uurimine, tegeliku kasu ilmekam väljatoomine.

EURAS liikmete nõupidamine

Omaette üritusena toimus EURAS liikmete nõupidamine, millel osalesin kutsutud vaatlejana. EURAS kodulehekülg on <http://www.euras.org/>. EURAS egiidi all loodav standardimisalase kaugõppe kodulehekülg on valmimas (<http://www.standardization.de/lernmodule-en.htm>). Kieli ja Hamburgi ülikoolide tudengitest on loodud majanduskallakuga töörühm. EURAS delegatsioon osales käesoleva aasta maikuus toimunud Euroopa Liidu komisjoni nõupidamisel, millel toodi välja kolm standardimisalase uurimistöo liini: koolitus (suvekoolid), teaduslikud uuringud ja teabelevi (*thematical networking*). Korraldada EURAS aastakoosolek toimub 10.-11. novembril Hamburgis. Lähendamaks Ida Euroopa uurijaid standardimise teemaga plaanitakse tuleva aasta EURAS seminar korraldada Poolas. Eestil tasub koostööd Euroopa Standardiakadeemiaga tingimata jätkata.

Kokkuvõtteks

Seminari programm oli sisukas ja tihe, Delfti tehnikaülikooli entusiastlikud teadurid (eelkõige Tineke Egyedi ja Koen Dittich) said ürituse korraldamisega hästi hakkama. Huvitav oli katse alustada standardimisega seotud lugude ja naljade kogumist. Seminari korraldamist sponsoreeris Hollandi transpordi, avalike tööde ja veemajanduse ministeerium, kes muu hulgas vastutab ka infotehnoloogia rakendamise eest oma maa avalikus sektoris. Kordumatu tausta seminarile andsid jalutuskäigud Delfti keskaegses rohkete kanalitega vanalinnas. Seminari tutvustavad materjalid leiad Internetist http://www.ei.tbm.tudelft.nl/EURAS/EURAS_workshop.htm.

Taavi Valdlo

EVS TK4 sekretär

Taavi.Valdlo@eik.ee

AUGUSTIKUU STANDARDID

EVS-EN 1486:2001

Tuletõrjutekaitseriietus. Katsemeetodid ja nõuded peegeldavale riitusele eritulekustutustööde jaoks 84.-

Standard sätestab katsemeetodid ja minimaalsed teostusnõuded eritulekustutustöödel kasutatavale peegeldavale kaitseriitusele.

Käsitlev katseriietus tagab kaitse nii tuleleekide kui ka kiirgava kuumuse eest ja seda kantakse ainult lühikese aja jooksul, võimaldamaks tuletõrjupal tegutseda kõrgohuga eritulekustutustööde ja tulest päästmise olukordades, mis nõuavad ka hingamisaparaadi kasutamist ning pea, käte ja jalgade kaitset.

Käesolev standard käsitleb ainult sellist kaitseriietust, milles kasutatakse riidematerjali välispinna omadust peegeldada tugevatoimelist kiirgavat kuumust. Sellist liiki peegeldavat kaitseriietust võib kasutada ka tööstuses, kus on tegemist tugeva kiirgava kuumusega.

Standardis sätestatud peegeldavat kaitseriietust ei ole käsitletud standardis EN 469. Standardis EN 469 sätestatud mittepeegeldavat kaitseriietust võib samuti kasutada eritulekustutustööde korral koos vastavate pea, käte, jalgade ja hingamisteede kaitsevahenditega.

EVS-EN 1097-2:2001 Täitematerjalide mehhaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Osa 2: Purunemiskindluse määramise meetodid 131.-

Standard eristab jämetäitematerjali purunemiskindluse määramise meetodid. Määratletud on kaks meetodit:

- a) Los Angelese meetod (põhimeetod);
- b) löögikatse (alternatiivne meetod).

Löögikatset võib kasutada kui Los Angelese meetodi alternatiivi, kuid mitmekordse katsetamise vältimiseks ja tulemuste vastastikuse tunnustamise tagamiseks tuleks määrata esmalt korrelatsioon Los Angelese meetodiga. Lahkarvamuste korral tuleks kasutada Los Angelese meetodit.

Käesolev Euroopa standard rakendub ehituses kasutatavatele looduslikele ja tehise täitematerjalidele.

EVS-EN 60529:2001 Ümbristega tagatavad kaitseastmed (IP-kood) 163.-

Standard kehtib ümbristega tagatavate kaitseastmete liigituse kohta elektriseadmete arvutuslikul pingel kuni 72,5 kV.

Standardi eesmärk on normida

- a) elektriseadmete ümbristega tagatavate kaitseastmete määratlused, arvestades
 - 1) inimeste kaitset juurdepääsu eest ümbristes paiknevatele ohtlikele osadele,
 - 2) ümbrises paikneva seadme kaitset tahkete võõrkehade sissetungimise eest,
 - 3) ümbrises paikneva seadme kaitset sissetungiva vee kahjuliku toime eest;
- b) kaitseastmete tähised;
- c) kaitseastmetele esitatavad nõuded;
- d) katsetused, mis tuleb sooritada, et tõestada ümbriste vastavust käesoleva standardi nõuetele.

CENELEC eri tehniliste komiteede vastutusele jääb otsustada, mis ulatuses ja mil viisil käesolevat liigitust nende vastavates standardites rakendada ja kuidas ümbrist oma seadmetele vastavalt määratleda. Tuleb siiski soovitada, et katsetused mingi valitud liigituse korral ei erineks käesolevas standardis esitatuid. Vajaduse korral võib vastavas tootestandardis esitada lisanõudeid.

Juhised seadmete üksikasjalikuks iseloomustamiseks tootestandardites on toodud -lisanõude B.

Teatavale kindlale seadmeliigile võib tehniline komitee kehtestada käesolevast standardist erinevaid nõudeid, kusjuures aga tuleb tagada vähemalt sama ohutustase.

Standardis käsitletakse vaid selliseid ümbrise, mis igas muus suhtes sobivad kasutamiseks vastava tootestandardiga ettenähtud otstarbel ning mille materjal ja töötlus tagavad normaalsel kasutamisel nende nimikaitseastme. Käesolev standard kehtib ka tühjade ümbriste kohta tingimusel, et need vastavad üldistele katsetusnõuetele ja et valitud kaitseaste sobib vastavale kaitstavale seadmeliigile.

Vastavas tootestandardis tuleb ette näha kaitsemeetmed nii ümbrise enda kui ka selles paikneva seadme kaitseks selliste välistoimete ja -olude eest nagu

mehaanilised tõuked, korrosioon, sööbivad lahused (nt lõike- ja jahutusvedelikud),

päikesekiirgus,
jäide,
niiskus (nt kondensniiskus),
plahvatusohtlik keskkond,
ümbriseväliste ohtlike liikuvate osade
(nt ventilaatorite) puudutamine.

Ümbrisele kinnitamata väliskatteid ja üksnes
inimeste kaitseks ette nähtud tõkkeid
ei loeta ümbrise osadeks ja käesolev standard
neid ei käsitle.

EVS-EN 474-1:2001 Mullatöömasinad.

Ohutus Osa 1: Üldnõuded 131.-

Standardi see osa täpsustab üldised
ohutusnõuded mulla-töömasinatele, mis on
kirjeldatud standardis ISO 6165, väljaarvatud
rullid. Käesolev standard sisaldab ka nõudeid
rataslaaduri ja/või ratasbuldooseri baasil
ehitatud mulla- ja jäätmetihendusmasinate
kohta.

Standard kehtib ka lisaotstarbemasinate
(derivaatmasinate) kohta, mis on
konstrueeritud kasutamiseks peamiselt koos
pinnase või kivimite kobestamise, kogumise,
teisaldamise, vedamise, laialiajamise ja
tasandamise seadmetega.

Standardi osades 2 kuni 11 on toodud
täiendavad ohutusnõuded eri mullatöömasinate
rühmade jaoks.

Standardi käesolev osa esitab ohutusnõuded
mullatöömasinate kõigi rühmade jaoks ja seda
tuleb kasutada koos ühega osadest 2 kuni 11.
Standardi need erimasinate jaoks ette nähtud
osad ei korda osas 1 esitatud nõudeid, vaid
täiendavad või asendavad kõnealuse rühma
nõudeid.

Osades 2 kuni 11 toodud erinõuded on
käesoleva standardi vastavatest nõuetest
tähtsamal kohal.

Standard EN 474-1 kehtib ka
mullatöömasinate nendele rühmadele, mida ei
ole käsitletud osades 2 kuni 11.

Mitmeotstarbeliste masinate jaoks on
kasutatavad standardi need osad, mis käsitlevad
põhiootstarbelist rakendust.

Kui on tegemist allmaatöödega, siis on
vajalikud täiendavad nõuded, mis on
ettevalmistamisel. Kui töötatakse
plahvatusohtlikus keskkonnas, näiteks
(kivi)söekaevanduses, siis selleks vajalikud
täiendavad nõuded tuuakse eraldi standardis.

1.2 Käesolev standard käsitleb
mullatöömasinatele iseloomulikke olulisi
ohtusid, mis esinevad nende sihipärasel
kasutamisel ning tootja poolt ette nähtud
tingimustes (vt lisa C).

EVS-EN 474-2:2001 Mullatöömasinad.

Ohutus. Osa 2: Buldooseri teele esitatavad nõuded 84.-

Standard esitab täiendavad nõuded ja/või
erinevused standardist EN 474-1:1994
"Mullatöömasinad. Ohutus. Osa 1: Üldnõuded".
Standard kehtib kavandis ISO/DIS 6165:1994
määratletud ratas- ja roomikbuldooseri kohta
ja esitab täiendavaid nõudeid tööseadistele ning
lisaotstarbemasinatele (derivaatmasinatele).

Standard käsitleb buldooseri teele omaseid olulisi
ohtusid, kui neid masinaid kasutatakse
sihipäraselt ning tootja poolt ette nähtud
tingimustes (vt käesoleva standardi lisa A ja
standardi EN 474-1:1994 lisa C).

EVS-ISO 5681:2001 Taimekaitse seadmed.

Sõnavara 97.-

Standard määratleb taimekaitse seadmete
kasutamise seoses olevad terminid.

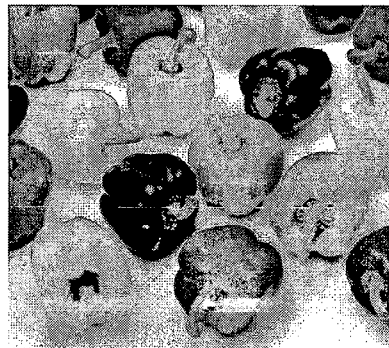
Puu- ja köögivilja kvaliteedikäsiraamat

Puu- ja köögivilja kvaliteedikäsiraamatu koostas
Aiandusliit abistamiseks tootjaid, pakendajaid ja
kauba kvaliteedi kontrollijaid toote vastavuse
määramisel Eesti standardite nõuetele, mis on
ühtlustatud Euroopa Liidu standarditega.
Standardid määratlevad puu- ja köögiviljale
miinimumnõuded ja nõuded kvaliteediklasside
kaupa. Üldjuhul peavad kõik turustatavad puu-
ja köögi-viljad olema värske välimusega,
haigustest tabandumata, vigastusteta ja puhtad,
ilma nähtavate võõrlisanditeta.

Tooted ei tohi olla kaetud liigse
niiskusega, mis võib käitlemisel põhjustada
kvaliteedi enneaegse languse. Neil ei või esineda
haiguskahjustusi ega kahjurite poolt tekitatud
vigastusi, mis lühendavad nende kaubastamis-
või säilitusperioodi.

Kvaliteeti alandavad ja käitlemisperioodi
lühendavad samuti tugevad muljutused ja muud
vigastused ning külmakahjustused. Seega
peavad olema nii puu- kui köögiviljad
koristatud hoolikalt ja sellises arenemisjärgus,
mis vajadusel võimaldavad nende järelvalmi-
mise (eriti puuviljadel), saavutamaks

tüüpilist tarbimisküpsust ning kannatavad vedu tootjalt tarbijani ja käitlemist selle vältel. Puu- ja köögivilja jagatakse kvaliteedimaduste põhjal kvaliteediklassidesse. Klassidesse jagamisel arvestatakse liigi- ja sordiomast kuju, värvust, suurust, samuti ühtlikkust, vigastusi, kahjustusi jm iseloomulikke näitajaid, mida tavaliselt iga tarbijagi puu- ja köögivilja ostes arvestab. Igas kvaliteediklassis on lubatud teatud hulk mööndusi antud kvaliteediklassi põhinäitajatest (nt ebaolulised kuju-, arengu- ja värvusvead, pinnavigastused jms) või teatav kogus tooteid külgnevast kvaliteediklassist, kui need ei halvenda oluliselt toote üldilmet ja tarbimiskvaliteeti.

Värvipiltidega kvaliteedikäsiraamatu ülesandeks on osutada abi puu- ja köögivilja sorteerimisel standardite nõuete järgi ning näidata lubatavaid ja mittelubatavaid arengukõrvalekaldeid, käitlemisel tekitatud vigastusi, samuti kahjurite ning haiguste mõju toote kvaliteedile. Käsiraamatu ülesandeks on näidata, et isegi väike ja vähemärgatav väline plekike võib viidata toote kvaliteedi olulisele langusele, mis on paremini näha ja määratav toote läbilõikel (õun, söögisibul, salat, porgand). Samas aga näiteks õuntel suhteliselt hästi nähtavate kärntõve või korkkoe plekkide esinemine lubatavas piires ei kahanda nende sisu kvaliteeti ega tarbimisväärtust. Käsiraamatu levitamisega tegeleb põllumajandusministeerium.

TÄITEMATERJALIDE STANDARDIMISE TEHNILINE KOMITEE

Täitematerjalide standardimise küsimused olid Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidus arutlusel juba 1997. aastal, tehnilise komitee loomine toimus 06.11.1998.a. Olulisemaks tõukejõuks, nagu mitmete teistegi ehitusmaterjalide puhul, on Eestis olnud vastavas valdkonnas kasutatavate erinevate standardite rohkus – lisaks Vene ja Soome standarditele esitavad oma nõudmisi betooni- ja asfaldisegude tootjad. Erinevate osapoolte kooskõlastatud tegevuse võimaldamiseks peamiselt meie komitee ellu kutsutigi, seda toetab loomulikult vajadus oma tegevuse lähendamiseks Euroopas valitsevatele põhimõtetele.

Komitee liikmeteks on ettevõtted AS Kaltsiit, OÜ Kiiu Soon, AS Kunda Nordic Tsement, AS Level, OÜ Paekivitoodete Tehas, AS Reiden Dolomiit, AS Silikaat, AS Vao Paas; samuti Asfaldiliit, Tallinna Tehnikaülikool ja Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit. Esimese kaheaastase perioodi juhtis komitee tegevust Mihail Frolov, alates 2001. aastast on komitee

esimeheks Valeri Sologubov (Paekivitoodete Tehase OÜ).

Eesmärkide saavutamiseks soovime tõlkida ja kohendada eesti keelde vastavad toote-standardid ja peamised katsestandardid. Lähtuvalt komitee liikmete huvidest oleme koostanud ka vastavad aastaplaanid.

Pea positiivseks seda, et Asfaldiliit, kes on koostamas uut Asfaldiliidu standardit (see puudutab samuti täitematerjale), võtab nüüd lähtealuseks just ülevõetud Euroopa standardid. Siiani on tehnilises komitees valminud 12 standardit:

1. EVS 797 Betooni täitematerjalid (prEN 12620 tõlge)
2. EVS-EN 932-1 Täitematerjalide üldiste omaduste katsetamine. Proovivõtumeetodid.
3. EVS-EN 932-2 Täitematerjalide üldiste omaduste katsetamine. Laboratoorsete proovide vähendamise meetodid.

4. EVS-EN 933-1 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Terastikulise koostise määramine. Sõelanalüüs.
5. EVS-EN 933-2 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Terastikulise koostise määramine. Katsesõelad, avade nimimõõtmed.
6. EVS-EN 933-3 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Terakuju määramine. Plaatsustegur.
7. EVS-EN 933-9 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Peenosiste hindamine. Metüleensinise katse.
8. EVS-EN 1097-2 Täitematerjalide mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Purunemiskindluse määramise meetodid.
9. EVS-EN 1097-3 Täitematerjalide mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Puistetiheduse ja tühiklikkuse määramine.
10. EVS-EN 1097-9 Täitematerjalide mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Kulumiskindluse määramise meetod naastrehvide toimele. Põhjamaade meetod.
11. EVS-EN 1367-1 Täitematerjalide soojuslike omaduste ja ilmastikukindluse katsetamine. Külmakindluse määramine.
12. EVS-EN 1367-2 Täitematerjalide soojuslike omaduste ja ilmastikukindluse katsetamine. Magneesiumsulfaadi katse.

Nende standardite valmimisel on olnud väga oluliseks Standardikeskuse(ameti) abi.

Lisaks tõlkemeetodil ülevõetud standarditele on jõustumisteate meetodil üle võetud järgmised standardid:

EVS-EN 932-3 Täitematerjalide üldiste omaduste katsetamine. Osa 3: Protseduur ja terminoloogia lihtsustatud petrograafilise kirjelduse jaoks

EVS-EN 933-4 Tests for geometrical properties of aggregates. Part 4: Determination of particle shape. Shape index. (Tera kuju määramine. Kujutegur)

EVS-EN 1097-8 Tests for mechanical and physical properties of aggregates. Part 8: Determination of the polished stone value. (Poleeritavuse määramine)

Kokku on Euroopa täitematerjalide standardimise tehnilises komitees CEN/TC 154 koostatud/koostamisel 45 standardit.

Järgmise kahe aasta plaanis on kohandada eesti keelde veel kaheksa standardit, sellega loeksime esialgselt seatud ülesande – oluliste standardite ülevõtt – täidetuks.

1. prEN 13139 Mördi täitematerjalid.
2. EN 933-5 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Jämetäitematerjali terade purustatud ja murtud pindade määramine.
3. EN 933-10 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Peenosiste hindamine. Filleri terastikuline koostis (sõelanalüüs õhujoas).
4. EN 1097-1 Täitematerjalide mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Kulumiskindluse määramine.
5. EN 932-5 Täitematerjalide üldiste omaduste katsetamine. Üldkasutatavad seadmed ja kalibreerimine.
6. EN 1097-6 Täitematerjalide mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Osakeste tiheduse ja veeimavuse määramine.
7. EN 1744-1 Täitematerjalide keemiliste omaduste katsetamine. Keemilised analüüsid.
8. EN 933-4 Täitematerjalide geomeetriliste omaduste katsetamine. Tera kuju määramine. Kujutegur.

Nendest kaheksast standardist on neli esialgselt tõlgitud, need tuleb veelkord üle vaadata keele- ja tehniliste ekspertide poolt, samuti tuleb standardikavandid kooskõlastada töögrupis ja tootjatega – kahjuks on rahapuudusel asjad praegu seiskunud, aga loodame, et Standardikeskuse toel töö siiski lõpuni saab viidud.

Tõlkimistöo ja tehnilise ekspertiisiga on tegelenud põhiliselt Kuulo Mõisnik Tallinna Tehnikaülikoolist ja Peep Teder keskusest EhitusTEST, ekspertiis on samuti osalenud Uno Juurvee ja Alo Adamson Tallinna Tehnikaülikoolist. Kõik eelpoolnimetatud, lisaks veel Enn Aaviksaar (peentäitematerjalid) ka Valeri Sologubov (jämetäitematerjalid) kuuluvad meie üldkõnitsimuste töögruppi.

Ootame arvamusi nii standardimiskava kui juba ülevõetud standardite kohta.

EVS/TK 9 Täitematerjalide standardimise tehniline komitee on registreeritud Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidu kaudu (Kiriku 6, 10130 Tallinn; tel (0) 620 1918, faks (0) 648 9062).

Enno Rebane

EVS/TK 9 tehniline sekretär

DEVCO - 40 AASTAT TEENUSEID ARENGUMAADELE

ISO arengumaaade komitee (DEVCO) tähistab oma tegevuse 40. aastapäeva.

DEVCO sekretäri Dr Anwar EL-Tawil'i sõnul on DEVCO esimene ja seni ainuke standardiorganisatsioonide poolt moodustatud komitee, kes tegeleb nii arengumaaade standardimis- ja sellega seotud tegevuste poliitika suunamise kui ka erinevate programmidega.

DEVCO loodi 1961. a.

Esimees on **G. Hutchinson** (2002) Botswana ja sekretär - **Dr. A. El-Tawil** ISO Keskssekretariaadist.

Oma 40 tegevusaasta jooksul on DEVCO liikmete arv tunduvalt kasvanud. Algusaastatel oli neid võimalik üles lugeda ühe käe sõrmedel, tänapäeval on neid juba 101. DEVCO liikmeid on nii üleminekuriikidest kui ka arengumaaadest. Paljudel nendest riikidest ei ole väljaarenenud infrastruktuuri standardimise ja sellega seotud tegevuste alal nagu tehniline regulatsioon, vastavushindamine, kvaliteet ja metroloogia.

DEVCO aitab neil riikidel välja arendada kvaliteedi infrastruktuuri, et parandada arengumaaade osalemist rahvusvahelises kaubanduses ja integreerumist globaalsesse majandusellu. Ta aitab arengumaaadel ka luua baasi hästiinformeeritud otsuste tegemiseks aidates neil kokku hoida niigi nappe rahalisi vahendeid.

ISO standardite rakendamine arengumaaades toob järgnevat kasu:

- Aitab vältida vahendite raiskamist "jalgratta uuesti leiutamisel".
- Annab võimaluse kasutusele võtta tehnoloogilist oskusteavet ja olla kursis kaasaegse tehnikatasemega.
- Annab kriteeriumid põhjendatud valikute tegemiseks tehnoloogia ja toodete ning välisturgude pakkumiste osas.
- Aitab kaitsta tervist ja ohutust kehtestades reguleeritud alas importtoodetele kindlad nõuded.

DEVCO koostas arenguriikide abistamiseks kolmeks aastaks plaani, mis sisaldab koolitust, käsiraamatuid, seminare, sponsorlust jne. Plaan aastateks 2001 - 2003 pöörab erilist tähelepanu infovahetusele ja koommunikatsioonitehnoloogia arengule, et tõsta arengumaaade võimekust osaleda standardimisprotsessides.

ISO TASK FORCE TÖÖRÜHM

ISO lõi juunis 2001 uue nn *Task Force* töörühma kaasamiseks liikmeid arengumaaadest ISO tehnilisse töösse.

ISO 140 liikmest on enam kui 100 arengumaaadest või ülemineku faasis majandusega riikidest. Enamikus neist riikides ei ole väljaarenenud kvaliteedi infrastruktuuri.

Töörühma moodustamise otsus võeti vastu ISO Tehnikanõukogu (TMB) juuni koosolekul Genfis.

TMB rõhutas eriti vähemarenenud liikmete osalemise tähtsust elektroonilise hääletamise koolitusprogrammides, et nad oleksid edaspidi võimelised osalema hääletusprotseduurides.

Töörühm koosnebki TMB ja DEVCO liikmetest ning hakkab hoolt kandma, et eri arenguastmetel asuvad riigid maailma erinevatest regioonidest võtaksid osa standardite koostamise kõigist faasidest ning lülituksid aktiivselt kahasse arenenud riikidega tehniliste komiteede ja alamkomiteede sekretariaatide pidamisse.

Sekretariaadi kahasse pidamine on *Task Force* töörühma esimehe Fabio Toboni sõnul kasulik mõlemale poolele - nii paraneb tehniliste komiteede, alamkomiteede ja töörühmade töö ühelt poolt ning teiselt poolt omandavad arengumaaade standardiorganisatsioonid organisatsioonilise ja tehnilise töö kogemusi.

DEVCO liikmed on Leedu ja Läti. Eesti Standardikeskus ei ole DEVCO liige.

KAS TEATE OMA SUURUST?

OSTJA ON SEGADUSES

Paljud inimesed, kes reisivad palju ja täiendavad oma garderoobi välismaal, on tihti segaduses. Maailmas valitseb rõivaste suuruste osas tõeline kaos. Isegi üks ja sama suurus põhineb eri maades erinevatel mõõtudel.

Näiteks naiste suurus rinnauumbermööduga 88 cm on

Saksamaal, Hollandis ja Prantsusmaal (vahel)	38
Norras, Rootsis ja Soomes	C38
Belgias ja Prantsusmaal (vahel)	40
Itaalias	44
Portugalis ja Hispaanias	44/46
Inglismaal	12

Sama kehtib ka jalanõude suuruste kohta. Tavaliselt otsitakse suurust kas 38 või 42 jne, ostes spordijalatsid on numbrid 6, 10 jne. Naiste rinnahoidjate suurusi tähistatakse 80B, 100C jne. Ostes spordirõivaid peate teadma oma suurust tähtedes: S, M, L, XXL jne.

Kõik see tekitab ostjates segadust. Amsterdami Moeinstituudi õppejõu Carl Berlage sõnul peavad maaletoojad sageli toodete etikette ümber trükkima teiste riikide lipuvärvides tähistega lisades ka oma riigis kasutatavad suurused. See kõik tõstab toote hinda. Probleemiks on ka, et 50 % tagastatavate kataloogikaupade suurus ei sobinud tellijale. Sama probleem on ka järjest laiemat kasutust leidvas e-kaubanduses.

Laiemalt vaadates ei ole probleem ainult suuruste tähistes, vaid nt USA-s ca 50 % naistest ja 62 % meestest ei leia üldse endale sobivat suurust. Mõnedes riikides ei ole kunagi oma inimesi mõõdetud, seetõttu kasutatakse neis riikides teiste mõõdutabeleid. Paljudes riikides ei vasta suurused enam mõõtudetele, sest inimesed kasvavad üha pikemaks.

Uurimuste põhjal on kindlaks tehtud, et nt Saksamaal ei tea 50 % meestest üldse oma suurust. Saksamaal kasutatav *Schmeichelgrößen* ehk nn meelitussuurused on veelgi halvem variant. Naised, kelle normaalsuurus on 46, saavad osta ja neile sobib mõnede firmade number 40. Selline suurus on mõeldud suuremate naiste meelitamiseks ja laseb ka sellisel naisel tunda end jätkuvalt saledana.

MÕÕTA EUROOPA ELANIKKE

Et korrastada rõivaste suurused oli vaja kõigepealt mõõta ära Euroopa elanikud ja võrrelda mõõtetulemusi Euroopa ühtse suuruste tabeliga. Kui enne oli mõõtmiste teostamine kalline ja aeganõudev tegevus, siis nüüd on võimalik seda teha kiiresti arvutite 3-D kehaskännerite abil.

Sakslased on mõõtnud 2000 naist 3-D kehaskänneriga ja saanud tulemuseks üksikasjalikud mõõdud. Holland on samuti mõõtnud 2000 inimest. Mõõtmiste andmeid saab kasutada rõivaste suuruste määramiseks erinevates vanuserühmades.

Mõõtmised on vajalikud kõikides Euroopa riikides. See kõik aga võtab aega.

MIDA TEEB CEN?

Rõivaste suuruste standardimisega tegeleb CEN/TK 248 Tekstiil ja tekstiiltooted töörühm 10 dipl.ins. Uta-Maria Grothi (Saksamaa) juhtimisel.

Töörühmas on käesoleval ajal koostamisel neljaosaline Euroopa standardikavand prEN 13402 Rõivaste suuruste tähisted. See standard põhineb ISO piktogrammil (ISO 3635), mis annab visuaalselt keha sekundaarsed mõõdud (puusaümberrõõm, pikkus) võrrelduna primaarse mõõdu - rinnauumbermööduga. Valmis on EN 13402 esimene osa, mis käsitleb suuruste tähisteid. Primaarseid ja sekundaarseid mõõte käsitlevad standardi 2. ja 3. osa. Need standardi osad põhinevad 20000 mõõtmisel, mis viidi läbi Euroopas vastavalt rahvusvahelisele standardile ISO 8559 *Garment construction and antropometric surveys - Body dimensions, respecting basic concepts of the science with due regard for flexibility and usability*. Need mõõdud moodustavad Euroopa mõõdutabeli naiste, meeste ja poiste ja tüdrukute 15 suurusega.

Standardi osad 2 ja 3 on arvamusküsitlusel.

2. osas on toodud rõivaste primaarsete ja sekundaarsete mõõtude määratlused ja 3. osas mõõdud ja nende vahemikud. Võtmeks on siin erinevad pikkused. Primaarne mõõt on rinnaümbermõõt, sukkpükste juures on selleks kaal.

Sukkpükste etikettidele on vaja luua uus piktogramm.

Töörühm on kindel, et uued suurustabelid oma vahemikega täidavad tööstuse nõudeid ja rahuldavad ka tarbijaid. Mõõdud on küllalt paindlikud, lahenduse saab ka juba vana probleem - meeste triiksärkide varrukate pikkus.

UUED SUURUSKOODID TULEMAS

Töörühm töötab käesoleval ajal standardi 4. osa *Size coding system* kallal, mis võimaldab rakendada standardi 3 eelmist osa.

Sellega kaardistatakse eri rõivatüüpide primaarsete ja sekundaarsete mõõtude vahemikud, mis on toodud standardi 3. osas ja antakse neile koodid, mis võimaldavad andmete elektroonilist töötlemist tellimis-tarneketis.

Kui uued koodid heaks kiidetakse, peaks tarbijad oma koodi meeles pidama. Tootjad peavad harjuma uute suurustabelitega. Tarbijad õpivad selgeks uued koodid ja võivad olla kindlad, et sealsed mõõdud vastavad täielikult toodud koodi mõõtudele.

CEN Networking, February 2001

põhjal Anne Laimets

VASTAVUSHINDAMINE

ISO VASTAVUSHINDAMISKOMITEE CASCO

CASCO on ISO vastavushindamise komitee, kes tegeleb rahvusvaheliste juhendite ja standardite koostamisega toodete, protsesside, teenuste ja kvaliteedisüsteemide vastavushindamiseks. Komitee loodi 1970. a.

CASCO liikmeks võivad saada kõik ISO liikmesriigid.

Liikmelisust on kahte liiki - P-liikmed (*participating*), kes võtavad aktiivselt osa komitee tööst ja vaatlejaliikmed e O-liikmed.

P- liikmeid on 67, vaatlejaliikmeid on 20.

CASCO esimees on hr J.Donaldson (USA)

CASCO sekretär on hr Y.Fukuda (ISO Kesksekretariaat)

CASCO eesmärgiks on kaasa aidata riikide ja regioonide vastavushindamise süsteemide loomisele ja vastastikusele tunnustamisele ning sellealaste rahvusvaheliste standardite ja juhendite rakendamisele.

Nende dokumentide koostamise eesmärgiks on arendada rahvusvahelist kaubandust läbi globaalselt ühtlustatud vastavushindamise protseduuride. CASCO tööst on huvitatud nii akrediteerijad, sertifitseerijad, tarbijakaitse-, keskkonna-, tööstus- kui ka riigiasutused.

CASCO JUHENDID JA STANDARDID

Alljärgnevas tabelis on toodud käesoleval ajal kehtivad vastavushindamise alased dokumendid rakendamise alade lõikes

Vocabulary	ISO/IEC Guide 2:1996 (Section 12-17)	Standardization and related activities - General vocabulary
Standards and conformity assessment	ISO/IEC Guide 7:1994	Guidelines for drafting of standards suitable for use for conformity assessment
Code of Good Practice for conformity assessment	ISO/IEC Guide 60:1996	Code of good practice for conformity assessment
Supplier's Declaration of conformity (SdoC)	ISO/IEC Guide 22:1996	General criteria for supplier's declaration for conformity
Accreditation	ISO/IEC Guide 58:1993	Calibration and testing laboratory accreditation systems - General requirements for operation and recognition
	ISO/IEC Guide 61:1996	General requirements for assessment and accreditation of certification/registration bodies
	ISO/IEC TR 17010:1998	General requirements for bodies providing accreditation of inspection bodies
Testing/calibration	ISO/IEC 17025:1999	General requirements for the competence of calibration and testing laboratories
	ISO/IEC Guide 43-1:1997	Proficiency testing by interlaboratory comparisons - Part 1: Development and operation of proficiency testing schemes
	ISO/IEC Guide 43-2:1997	Proficiency testing by interlaboratory comparisons - Part 2: Selection and use of proficiency testing schemes by laboratory accreditation bodies
Inspection	ISO/IEC 17020:1998	General criteria for the operation of various types of bodies performing inspection
Product certification	ISO/IEC Guide 65:1996	General requirements for bodies operating product certification systems
	ISO/IEC Guide 23:1982	Methods of indicating conformity with standards for third-party certification systems
	ISO Guide 27:1983	Guidelines for corrective action to be taken by a certification body in the event of misuse of its mark of conformity
	ISO/IEC Guide 28:1983	General rules for a model third-party certification system for products
	ISO/IEC Guide 53:1988	An approach to the utilization of a suppliers quality system in third-party product certification
System certification	ISO/IEC Guide 62:1996	General requirements for bodies operating assessment and certification/registration of quality systems
	ISO/IEC Guide 28:1983	General requirements for bodies operating assessment and certification/registration of environmental management systems (EMS)

CASCO TÖÖSOLEVAD PROJEKTID

Alljärgnevas tabelis on toodud käesoleval ajal töösolevad vastavushindamisalased projektid

Vocabulary	ISO/IEC 17000 (as revision ISO/IEC Guide 2: 1996, Sections 12-17) (CASCO WG 5)	Conformity assessment - General vocabulary
Standards and conformity assessment	ISO/IEC 17001 (as revision of Guide 7:1994) (CASCO WG 20)	Guidelines for drafting of standards suitable for use for conformity assessment
Code of Good Practice of conformity assessment	ISO/IEC Guide 60 (as revision of Guide 60:1994) (CASCO WG 22)	Code of good practice for conformity assessment
Mutual Recognition and Acceptance of conformity assessment Results (MRAs)	ISO/IEC Guide 68 (CASCO WG 11)	Agreements for the recognition and acceptance of conformity assessment results
Peer assessment	ISO/IEC 17040 (CASCO WG 19)	General requirements for peer assessment of conformity assessment bodies
Marks of conformity	ISO/IEC 17030 (CASCO WG 12)	Marks of conformity and their use
Suppliers' Declaration of conformity (SdoC)	ISO/IEC 17050 (as revision of Guide 22) ISO/IEC 17051 (CASCO WG 24)	General requirements for Suppliers' Declaration of conformity Requirements for Supporting Documentation for Supplier's Declarations of Conformity
Accreditation	ISO/IEC 17011 (based on ISO/IEC TR 17010: 1998) (CASCO WG 18)	General requirements for bodies providing assessment and accreditation
Testing/calibration	Alignment of ISO/IEC 17025 with ISO 9001:2000 (CASCO WG 25)	General requirements for the competence of calibration and testing laboratories
Inspection	-	-
Product certification	Reprint of ISO/IEC Guide 28 to update the reference of this guide Revision of ISO/IEC Guide 53 To update the reference therein and to bring its technical contents into line with ISO 9001:200 (Ad hoc group) ISO/IEC Guide 67 (CASCO WG 14)	General rules for a model third-party certification system for products An approach to the utilization of a supplier's quality system in third-party product certification Fundamentals of product certification
System certification	ISO/IEC 17021 (based on Guide 62:1996 and ISO/IEC Guide 66:1999) (CASCO WG 21)	General requirements for bodies operating assessment and certification/registration of management systems
Certification of persons	ISO/IEC 17024 (CASCO WG 17)	General criteria for certification bodies operating certification of persons

MÜRAPARAMEETRITE VÕRDLUSMÕÕTMINE

Edi Kulderknup
Eesti Akrediteerimiskeskus

1. Võrdlusmõõtmiste vajalikkus ja korraldus

Võrdlusmõõtmised on oluliseks vahendiks laborite mõõtetaseme hindamisel ning tulemuste alusel saavad laborid rakendada vajaduse korral parandusmeetmeid. Sellel eesmärgil viidi läbi Eesti Akrediteerimiskeskuse organiseerimisel müraparametrite võrdlusmõõtmised Eesti mõõtelaborite vahel. Võrdlusmõõtmine viidi läbi aprillis käesoleval aastal AS Elektrikontrollikeskuse ruumis, ühel töökohal ning mõõdeti töökaitse seisukohalt olulisemad müraparametrid. Mõõtmine viidi läbi ühel päeval ning laborid mõõtsid üksteisele järgnevalt ettemääratud aja jooksul. Mõõtmisel osalesid 14 laborit. Tulemused esitati Eesti Akrediteerimiskeskusesse kahe nädala jooksul pärast mõõtmist kõigi osalejate laborite poolt.

Iga labor viis läbi mõõtmised enda poolt valitud meetodi alusel ja seadmetega. Mõõdeti müratasemed erinevate filtritega (Lin, A, B, C, D) ning sagedusribades oktaavribade geomeetriliste kesksagedustel 125 Hz, 1000 Hz ja 4000 Hz.

Mõõtekohal oli tagatud ühtsed tingimused müraallika etaloniga Bruel&Kjer 4204 ning reaalsele mõõteolule lähedaste tingimuste saamiseks esines lisaks muutuv mürataust ümbruskonnast. Etaloni B&K4204 väärtusteks difusioonväljas olid:

Helirõhu tase A, dB	88,3±0,2 (k = 2)
Helirõhu tase B, dB	88,2±0,2 (k = 2)
Helirõhu tase C, dB	89,5±0,3 (k = 2)
Helirõhu tase D, dB	95,2±0,3 (k = 2)
Helirõhu tase Lin, dB	90,8±0,4 (k = 2)

Täidetud mõõteprotokollid saadeti laborite poolt Eesti Akrediteerimiskeskusesse kuni 08.05.2001.

2. Osavõtjad

Võrdlusmõõtmistes osalesid OÜ Kalburbell, OÜ Ökosil Keskkonnalabor, OÜ Alford, OÜ Venteks, OÜ Seiregrupp, Viru Keemia Grupp AS Keskkonnalabor, AS ELME EME, AS Kreenholmi Teeninduskeskus labor, Tartu Tervisekaitsetalituse Mõõtmisgrupp, OÜ GL Grover, Tervisekaitseinspeksiooni Tartu osakond, Tervisekaitseinspeksiooni Füüsika kesklabor, OÜ FOP Service ja OÜ Variax.

3. Tulemused

Kokkuvõtlikud laboritepoolsed mõõtetulemused on esitatud tabelites 1 ja 2 ning arvesse olid võetud kõik mõõtetulemused, millest oli kõrvaldatud foonimüra. Mõõtetulemused tabelites on antud laborite identifitseerimisnumbri järgi.

Mõõtetulemustele on arvutatud kõigi osavõtjate tulemuste aritmeetiline keskmine iga müraparametri kohta valemiga:

$$D_a = \frac{\sum_{i=1}^n D_i}{n},$$

kus D_i on labori mõõtetulemus antud mõõtekohas ja n laborite arv.

Keskmise mõõtetulemuse standardhälve on arvatatud valemiga:

$$s = \sqrt{\frac{1}{n(n-1)} \sum_{i=1}^n (D_i - D_a)^2}$$

Labori mõõtetulemuse suhteline hälve keskmisest on arvatatud valemiga:

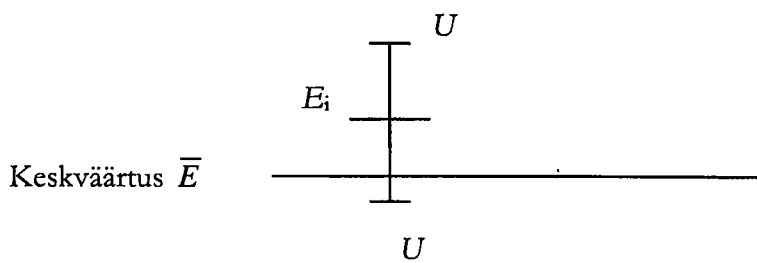
$$D_{ri} = \frac{D_i - D_a}{100 D_a} \%$$

Labori Z-väärtus on arvatatud valemiga:

$$Z = \frac{D_i - D_a}{s}$$

Mõõtetulemus on ISO Guide 43-1 järgi hea kui Z-väärtus on väiksem 1 ning rahuldav kui Z-väärtus on väiksem 2. Väärtus Z suurem kui 3 eeldab korrigeerivate meetmete rakendamist labori poolt.

Mõõtetulemuse hälve peaks jääma väiksemaks kui mõõtmisel laiendmääramatus, et labori tegelik mõõtetulemus saaks asetseda laborite keskväärtusel \bar{E} (vt. joon 1).

Joon.1 Labori lubatava mõõtetulemuse E_i asetsemine keskväärtuse \bar{E} suhtes

Müra mõõteprotsessi määramatus tuleneb järgmistest olulistest komponentidest:

- müramõõturist koos lisaseadmetega, liitmääramatus kalibreerija andmetel u_{mi} või $u_{mi} = \Delta/2$, kus Δ on mõõteriista veapiir taatlusel;
- lugemi võtmisest $u_t = JV/2\sqrt{3}$, kus JV on jaotiseväärtus;
- mõõtetulemuste erinevusest mõõtmiste vähesel kordamisel $u_v = (E_{max} - E_{min})/2\sqrt{3}$, kus E_{max} ja E_{min} on mõõtetulemuse piirväärtused kogumis;
- müravälja mittehomogeensusest ja muutumisest ümbruskeskonna mõjul u_{nh} , mis tuleb määrata sõltuvalt mõõtetingimustest mõõtmise hetkel.

Võimalik liitmääramatus müra mõõtmisel võiks olla suurusjärgus $u \sim 0,75$ % mõõtetulemusest.

Arvustulemused on kantud tabelitesse 1 ja 2 ning laborite tulemused on esitatud joonistel 2 ja 3.

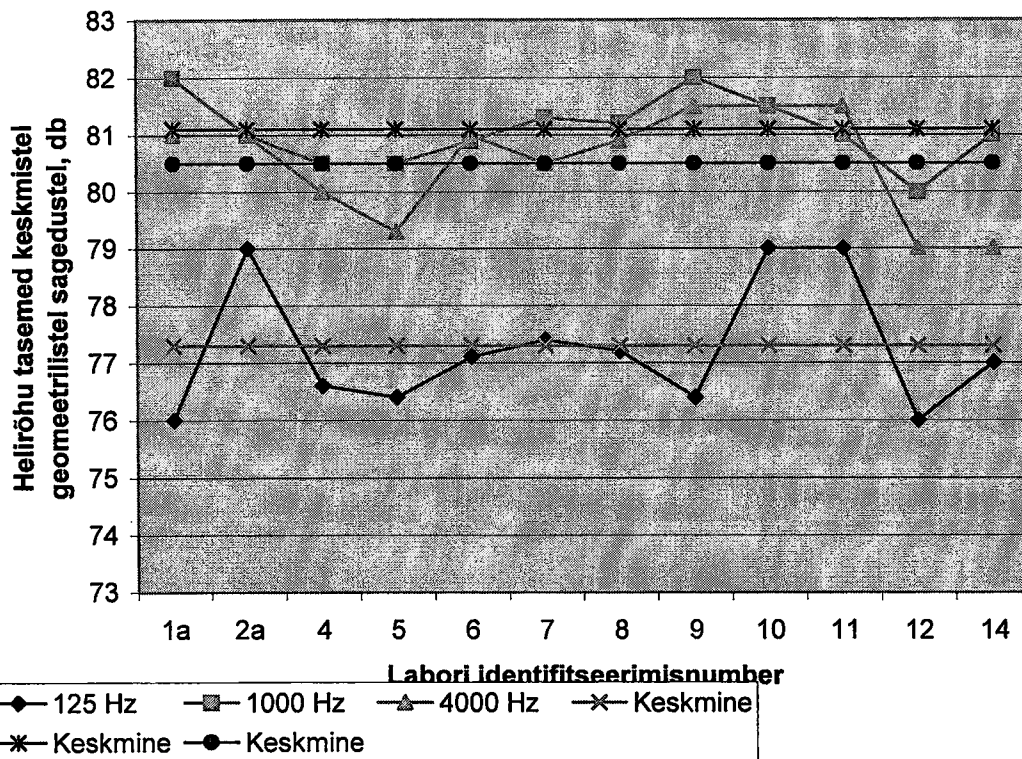
4. Järeldused

Laborite poolt kasutati mitmeid standardiseeritud mõõtemetodeid ning erinevaid müramõõtureid. Helirõhu tasemete mõõtmisel oktaaviribades keskmistel geomeetrilistel sagedustel olid tulemused tugevalt grupeerunud ning ei allunud kõige paremini normaaljaotusseadusele. Põhjuseks võis olla müratausta tugev kõikumine. Sellest tulenevalt olid laborite Z-väärtused suured.

Tabel 1 Helirõhu tasemed oktaaviribades keskmistel geomeetrilistel sagedustel

Iden nr	Helirõhu tasemed oktaaviribades keskmistel geomeetrilistel sagedustel, dB									U (k=2) dB	Kasutatud mõõramõõtur
	125 Hz	Dri %	z-arv	1000 Hz	Dri %	z-arv	4000 Hz	Dri %	z-arv		
1a	76	-1,6	-3,8	82	1,1	5,4	81	0,6	1,7	1,6	BSB003M2
2a	79	2,3	5,3	81	-0,1	-0,4	81	0,6	1,7	1,2	RFT 023
2b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,8	RFT 026
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	RFT 041
4	76,6	-0,9	-2,0	80,5	-0,7	-3,4	80,0	-0,6	-1,9	0,4	RFT 017
5	76,4	-1,1	-2,6	80,5	-0,7	-3,4	79,3	-1,5	-4,4	1,4	RFT 026
6	77,1	-0,2	-0,5	80,9	-0,2	-1,0	81,0	0,6	1,7	1,1	Mediator 223
7	77,4	0,2	0,4	81,3	0,3	1,3	80,5	0,0	-0,1	1,2	RFT 017
8	77,2	-0,1	-0,2	81,2	0,2	0,7	80,9	0,5	1,4	-	B&K 2260D
9	76,4	-1,1	-2,6	82,0	1,1	5,4	81,5	1,2	3,6	0,4	BSB 003
10	79,0	2,3	5,3	81,5	0,5	2,5	81,5	1,2	3,6	0,3	BSB 003
11	79,0	2,3	5,3	81,0	-0,1	-0,4	81,5	1,2	3,6	0,3	BSB 003
12	76	-1,6	-3,8	80	-1,3	-6,3	79	-1,9	-5,5	-	BSB 003
13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	SUM1M30
14	77	-0,3	-0,8	81	-0,1	-0,4	79	-1,9	-5,5	2	BSB003
St.hälve	0,33			0,17			0,28				
Keskmine	77,3			81,1			80,5				

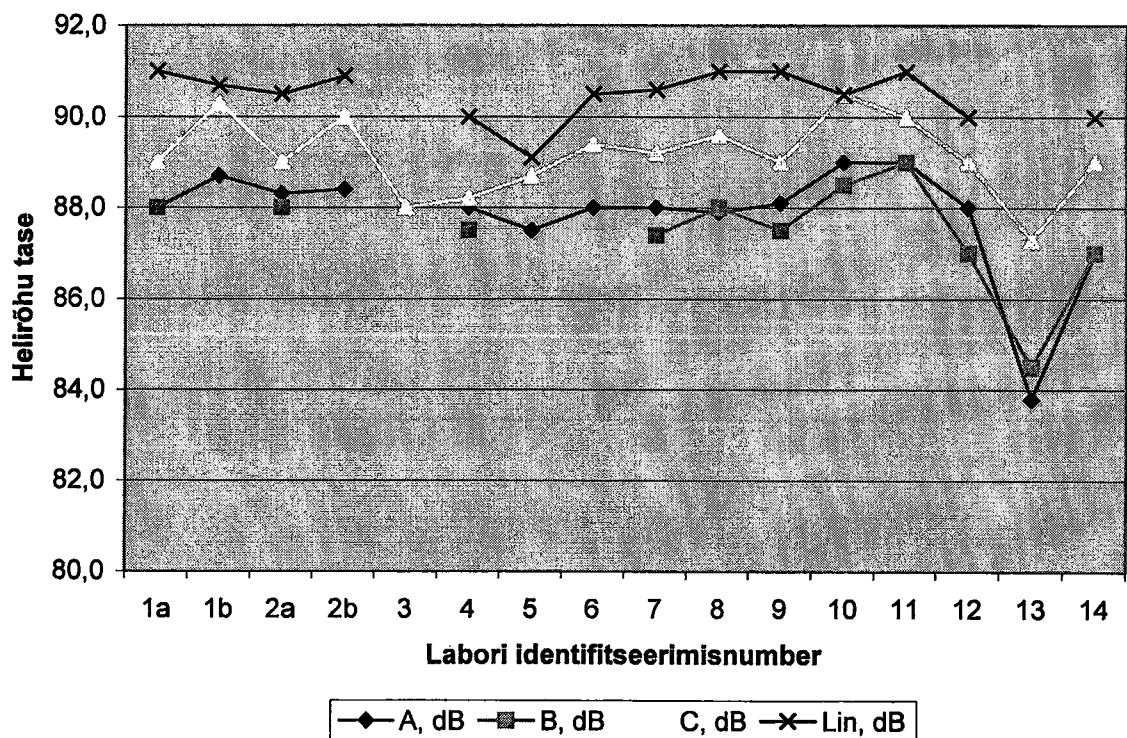
Märkus: labori 8 mõõtetulemus 81,2 dB on saadud 1500 Hz juures

Joon 2 Laborite tulemused helirõhu tasemete mõõtmisel oktaaviribades keskmistel geomeetrilistel sagedustel ning mõõtmiste keskmised

Tabel 2 Helirõhu tase

Iden nr	Helirõhu tase													
	A dB	Dri %	z-arv	B dB	Dri %	z-arv	C dB	Dri %	z-arv	D dB	Lin dB	Dri %	z-arv	
1a	88,0	0,2	0,5	88,0	0,6	1,5	89,0	-0,2	-0,6		91,0	0,6	3,5	
1b	88,7	1,0	2,7	-	-	-	90,3	1,3	5,5		90,7	0,2	1,5	
2a	88,3	0,5	1,4	88,0	0,6	1,5	89,0	-0,2	-0,6	95,2	90,5	0,0	0,1	
2b	88,4	0,6	1,7	-	-	-	90,0	1,0	4,1		90,9	0,5	2,8	
3	-	-	-	-	-	-	88	-1,3	-5,4		-	-	-	
4	88,0	0,2	0,5	87,5	0,0	0,0	88,2	-1,1	-4,4		90,0	-0,5	-3,3	
5	87,5	-0,4	-1,1	-	-	-	88,7	-0,5	-2,1		89,1	-1,5	-9,4	
6	88,0	0,2	0,5	-	-	-	89,4	0,3	1,2		90,5	0,0	0,1	
7	88,0	0,2	0,5	87,4	-0,1	-0,3	89,2	0,1	0,3	95,1	90,6	0,1	0,8	
8	87,9	0,1	0,2	88,0	0,6	1,5	89,6	0,5	2,2		91,0	0,6	3,5	
9	88,1	0,3	0,8	87,5	0,0	0,0	89,0	-0,2	-0,6		91,0	0,6	3,5	
10	89,0	1,3	3,6	88,5	1,2	2,9	90,5	1,5	6,4		90,5	0,0	0,1	
11	89	1,3	3,6	89	1,7	4,3	90	1,0	4,1		91	0,6	3,5	
12	88	0,2	0,5	87	-0,6	-1,4	89	-0,2	-0,6		90	-0,5	-3,3	
13	83,8	-4,6	-13	84,5	-3,4	-9	87,3	-2,1	-9		-	-	-	
14	87	-1,0	-2,7	87	-0,6	-1,4	89	-0,2	-0,6		90	-0,5	-3,3	
St.hälve		0,32		0,35			0,21				0,15			
Keskmine		87,8		87,5			89,1				90,5			
Etalonväärtus	88,3			88,2			89,5				95,2	90,8		

Joon 3

Laborite tulemused helirõhu tasemete mõõtmisel

Z-väärtuse 3 ületasid kokku 16 mõõtetulemust 9 laboril (vt tabel 1). Kõik kolm mõõteväärtust ületasid Z väärtuse 3 laboril 12, kusjuures hälve oli ühesuunaline.

Antud võrdlusmõõtmisel iseloomustab mõõtetulemuste taset paremini suhteline hälve, mis peaks jääma väiksemaks kui laiendmääramatus müramõõtmisel. Selle näitaja alusel ületas laiendmääramatust 1,5 dB 5 labori tulemust.

Helirõhu tasemete A, B, C ja Lin mõõtetulemused olid analoogsed. Väärtuse Z üle 3 omasid 12 laborit 20 mõõtetulemuse korral. Suhtelise hälvena ületasid 1,5 dB 3 tulemust 1 labori poolt. Labori 13 tulemused olid lisaks tugavalt erinevad keskmisest ning ühesuunalise hälbega.

Laborid esitati reeglina piisava põhjalikkusega mõõteprotokolle. Mõõteprotokollides peab nähtuma minimaalselt kõik olulised mõõteprotsessi mõjurite andmed. Väheseid andmeid sisaldasid laborite 3 ja 13 mõõteprotokollid.

Mõõtetulemust on soovitatav usaldatavama tulemuse saamiseks korrata vähemalt 2 korda, mille vajalikkust nähtus ka laborite esitatud tulemustest.

Laborite poolt hinnati mõõteprotsessi määramatus, mis erines väärtustelt oluliselt alates 0,3 dB kuni 2,0 dB ning millest nähtub, et vajalik on määramatuse hindamise oskuste parandamine.

Kokkuvõtlikult võib lugeda võrdluskatse tulemusi rahuldavaks suhtelise hälbe järgi. Soovitatav on siiski rakendada laborite poolt põhjalikumaid mõõtemetodeid, sest rahvusvahelised müramõõtmise standardid on kehtestatud kitsapiirilisel konkreetsete mõõteobjektide kohta.

EL MÕÕTEVAHENDITE-ALASE REGULATSIOONI ARENKU MÕJU EESTI MÕÕTETEENISTUSELE

Ruta Rannala

TTÜ doktorant, Riigikantslei Avaliku halduse büroo nõunik

Eesti Vabariigi Valitsuse eurointegratsioonipoliitika kaupade vaba liikumise valdkonnas on Eesti majanduskeskkonda pidevalt mõjustav protsess.

Ulatuslik toodete valdkond, milles EL- s lähiaastatel on kavas üleminek põhimõtteliselt uuele lähenemisviisile toote nõuete tehnilises regulatsioonis, toote nõuetele vastavuse tõendamise korralduses ja nende toodete riiklikus järelevalves, on mõõtevahendid.

Senine mõõtevahendite alane regulatsioon, mille põhimõtted on mõõtevahendite metrooloogiliste nõuete ja nende riikliku tagamise (tüübikinnituse ja taatlemise) osas võetud üle ka Eesti õigusruumi, kuulub EL- s lähiaastatel asendamisele uue regulatsiooniga.

Riigi mõõteteenistuse arendamine ja funktsioneerimine sõltub 3 põhifaktorist - ühtse mõõtühikute süsteemi kasutamisest, metrooloogilise infrastruktuuri asutuste arengutasemest ja kolmandaks - riigi suutlikkusest täita metrooloogiaalase seadusandlikku funktsiooni*.

Vastav regulatsioon koos seda teostava institutsionaalse baasiga (metrooloogia infrastruktuuri asutustega) kuulub legaalmetrooloogia valdkonda. Ajaloolised arengud on erinevate maade legaalmetrooloogia süsteemile ja õigusaktidele jätnud oma individuaalse jälje ning erinevate traditsioonide mõju mõõteteenistusele ja õiguskorraldusele ilmneb isegi sellises suhteliselt kompaktses regioonis nagu Euroopa.

Euroopas on legaalmetrooloogia-alase seadustiku ühtlustamine on olnud päevakorras alates Ühisturu loomisest 1957.a., kuna õigusaktide ja legaalmetrooloogia järelevalve erinevused tekitasid tehnilisi kaubandustõkkeid (*technical barriers to trade*).

Kuni viimase ajani toimus liikmesmaade seadustike ühtlustamine mõõtevahendite direktiivide kaudu, mis oma olemuselt kujutasid seadme ja mõõtemetoodilist tehnospetsifikaate.

* Vt. ka Ruta Rannala artikkel

“Mõõteteenistuse arendamisest Eestis”, Eesti Majanduse Teataja.2000, nr.11, lk.19-21.

Siiski ilmnes 1990-ndate aastatel, et senised õigusaktide harmoneerimismeetmed pole piisavad ning seetõttu esitas Euroopa Ühenduse Komisjon 15.09.2000 Euroopa Parlamendi ja Nõukogule mõõtevahendite uue raamdirektiivi eelnõu (edaspidi –MD).**

Peamised sisulised põhjused EL legaalmetrooloogiliste õigusaktide asendamiseks MD regulatsiooniga on nende mittevastavus nn. “Uuele lähenemisviisile” tehniliste toodete nõuete osas ning nn. “Üldisele lähenemisviisile” nende nõuete vastavushindamise osas.

Esimesena mainitud mittevastavus tuleneb mõõtmistehnoloogiate ning mõõtevahendite tehnilisest arengust – olemasolevad mõõtevahendite direktiivid on ilmselgelt moraalselt vananenud, takistades tehnilist progressi ja innovaatiliste lahenduste kasutuselevõtmist mõõtevahendite kavandamisel ja tootmisel.

Sama pädeb ka vastavushindamise suhtes – olemaolev EL mõõtevahendite regulatsioon on liiga jäik ja piirav ega ole adekvaatne nende vastavushindamise võimalustega, mida pakub, lisaks traditsioonilisele kolmanda osapoole poolt teostatavale vastavushindamisele (taatlemisele), kaasaegne mõõtevahendite tööstus (nt. tootja kvaliteedijuhtimissüsteemid jms.).

Kolmas põhjus olemasoleva metrologia-alase seadusandluse põhjalikuks revideerimiseks tuleneb asjaolust, et senised mõõtevahendite direktiivid on erinevates liikmesmaades rakendatud erinevalt, mistõttu EL ühisturu piires on tekkinud olukord, kus rahvuslik seadusandlus käsitleb sama liiki mõõtevahendi metrooloogilisi omadusi, vastavushindamist jms. erinevalt.

Metroloogiadirektiivi olulisemad sätted

Sissejuhatuses on oluline mõista, et MD rakendusala ei hõlma mitte kõiki mõõtevahendeid, mis on liikmesmaades legaalmetrooloogilise kontrolli subjektiks; direktiivi rakendusala (vt. eelnõu lisad) katab ainult kogu Ühisturu seisukohalt huvipakkuvaid mõõtevahendeid. Seega ei ole välistatud, et liikmesmaa kehtestab legaalmetrooloogilise kontrolli nõude ka muude mõõtevahendite suhtes.

** COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, Brussels, 15.09.2000 COM(2000) 566 final 2000/0233 (COD) Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on measuring instruments

Direktiivi rakendamisel rahvuslikku õigusruumi peab legaalmetrooloogilisele kontrollile allutatavate mõõtevahendite osas tekkima liikmesmaade ühine mõõtevahendite turg, mis on reguleeritud ühtsete oluliste nõuete, vastavushindamisprotseduuride ja turujärelevalve meetmete osas.

Turujärelevalve aspektist tuleb rõhutada, et MD suuniste rakendamise järel peab liikmesmaa õigusruumis toimima printsiip, mis välistaks paralleelsete või korduvate legaalmetrooloogiliste toimingute rakendamise sama mõõtevahendi (või mõõtevahendite partii) suhtes – ühes liikmesriigis nõuetekohaseks hinnatud ja legaalselt turule(käibesse) asetatud mõõtevahendi nõuetekohasuse eeldus (*presumption of conformity*) kehtib kõigis liikmesriikides ilma täiendavate piiranguteta.

Selline säte võimaldab mõõtevahendite suhtes saavutada võrreldavat ja ühtlast **tarbijakaitselist efekti** kogu majandusühenduse piires ning loob aluse **vastavushindamise tulemuste vastastikuseks tunnustamiseks**.

MD sätestades tehnilises lisas olulisi nõudeid mõõtevahenditele määratleb ka iga mõõtevahendiliigi jaoks rakendatavad vastavushindamise protseduurid (näit. enamiku MD-s kajastamist leidnud mõõtevahendite suhtes tuleb rakendada moodulikombinatsioone B+F või B+D või H1; aga näiteks baarimõõdunõude suhtes on võimalik valida moodulite A1, F1, E1, D1, B+E, B+D või H vahel)

Mõõtevahendi olulised nõuded, nõuetele vastavuse hindamine ja vastavusmärk

Mõõtevahendi oluliste nõuete defineerimine peab MD kohaselt toimuma selle **toimivuse** (*performance*), mitte konstruktsioonilise põhimõtte või tehnilise spetsifikatsiooni kaudu.

Oluliste nõuete sisu on toodud vastavas MD lisas ja oluliste nõuete saavutamist võimaldavad tehnospetsifikaadid, mille järgimine tootja poolt võimaldab täita vajalikke metrooloogilisi nõudeid - asjaomastes harmoneeritud Euroopa standardites ja rahvusvaheliste legaalmetrooloogiaorganisatsioonide normdokumentides.

Selline lähenemisviis ei sea regulatsiooni sõltuvusse tehnoloogia arengust, ja vastupidi – uute tehnoloogiate juurutamisega ei kaasne *a priori* vastava õigusakti muutmise

Nõuetelevastavuse eeldus tuleb regulatsiooni mõtte kohaselt lugeda täidetuks, kui mõõtevahendi turule asetaja kinnitab, et selle mõõtevahendi kavandamisel ning valmistamisel on järgitud asjaomaseid harmoneeritud standardeid ja normdokumente (neis sisalduvaid tehno­spetsifikaate).

MD-i artikli 5 järgi tuleb mõõtevahendi vastavust MD kõigi nõuete ja tingimustega osundada CE-vastavusmäärgiga ja muude **täiendavate metrooloogiliste määrgistega** (näit. taatlusmäärgisega).

MD-st lähtuv CE-määrgistus on vajalik ainult kohustusliku vastavushindamise alasse kuuluva mõõtevahendi osas, teiste puhul mitte.

Küll võib aga kohustuslikku vastavushindamisalasse kuuluv mõõtevahend olla määrgistatud CE-määrgistusega tulenevalt kuulumisest mõne muu "Uue lähenemisviisi" direktiivi (näit. madalpinge direktiivi) kohase õigusakti reguleerimisalasse. Selleks, et legaalmetroloogia järelevalve ametnikud suudaksid selgelt eristada CE- määrgistust, mis on mõõtevahendile kantud seoses tema kuulumisega MD reguleerimisalasse, ja mitte muu regulatsiooni tõttu, tulebki mõõtevahend varustada täiendava metrooloogilise määrgisega (või määrgistega).

MD mõjud mõõteteenistuse korraldusele

MD ei sätesta erinevate liikmesmaade legaalmetrooloogilise kontrolli korralduse (inspekteerimise ja kordustaatluse või erakorralise taatluse) ühtseid institutsionaalseid (administratiivseid) kriteeriume ega riiklike mõõteteenistuste n.ö. "unifitseerimise" nõuet.

MD eelnõu kohaselt sõltub see, kas konkreetne mõõtevahend tuleb allutada legaalmetrooloogilisele kontrollile, selle mõõtevahendi rakendamise (kasutamise) valdkonnast, e. teisisõnu – vastavas **õiguslikult reguleeritud valdkonnas** teostatavate mõõtmiste korral on sätestatud kohustus vastavates mõõtmistes kasutada legaalmetrooloogiliselt kontrollitud mõõtevahendeid. Samatüüpi mõõtevahend, kasutatuna mõnes muus mõõtmisvaldkonnas, milles mõõtevahendi legaalmetrooloogilise kontrolli nõuet õigusaktiga kehtestatud ei ole, pole ka legaalmetrooloogilise kontrolli subjekt.

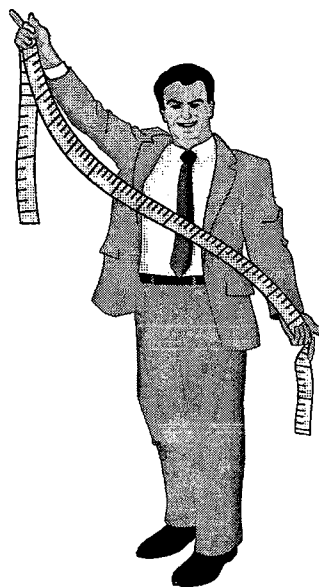
Valdkonnad, kus kasutatavate mõõtevahendite jaoks kehtib legaalmetrooloogilise kontrolli nõue, määratletakse iga liikmesriigi poolt iseseisvalt, oma ühiskonna vajadustest lähtuvalt, ega kuulu MD-ga harmoneerimisele.

Mõõtevahendite vastavushindamise kohustuslikust iseloomustusest tulenevalt tuleb vastavushindamise asutus selleks tegevuseks pädeva ametiasutuse poolt **volitada***, järgides volitatud asutustele õiguslikult sätestatud kriteeriume ja volitamise protseduuri.

EL legaalmetroloogia-alane koostööorgan WELMEC on dokumendis WELMEC 3 (teine väljaanne, 1999) sätestanud kriteeriumid mitteautomaatkaalude metrooloogilise kontrolli alal tegutsevatele volitatud asutustele, mida vastav töögrupp praegu MD eelnõust lähtudes täiendab.

Eesti metroloogia-alases regulatsioonis on seetõttu prognoositav taatlusasutuste kvalitatiivne muutus 2 võimalikus suunas: kas mõõtevahendite vastavushindamise volitatud asutuseks (kohustusliku vastavushindamise – tüübikinnituse ja taatlemise suunas) või vabatahtliku vastavushindamisega tegelevateks metrooloogialaboriteks (sh. kalibreerimisasutuseks).

Rahvuslike õigusaktide ühtlustamiseks (Eestis - Mõõteseaduse** taatluskorralduse ja metrooloogilise järelevalve osas) uue regulatsiooni nõuetega tuleb kehtestada ratsionaalsed ülemineku-perioodid ning – tingimused; põhimõtteliselt on metrooloogilise infrastruktuuri võtmeinstituutide – Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni kui legaalmetroloogia turujärelevalve asutuse ja sõltumatute vastavushindamise asutuste (AS Metrosert jt) ekspertis ning kompetents piisav vajalike ümberkorralduste alustamiseks.

* "Volitamise" ja "volitatud asutuse" mõisted vt. Toote nõuetele vastavuse tõendamise seadus, RT I 1999, 92, 825 ja

Vabariigi Valitsuse määrus 16.03.1999 nr 97 Volitatud asutusele esitatavad lisanõuded ja nende täitmise järelevalve korra kinnitamine, RT I 1999, 30, 421.

** Mõõteseadus, RT I 2000, 71, 442.

KVALITEET

ISO/TR 10013:2001 Guidelines for quality management system documentation

Uus ISO tehniline aruanne ISO/TR 10013 *Guidelines for quality management system documentation* muudab kehtetuks ja asendab standardi ISO 10013:1995 Kvaliteedikäsiraamatu koostamise juhised.

ISO 9000 standardites on nõue, et organisatsiooni kvaliteedijuhtimissüsteem peab olema dokumenteeritud. ISO/TR 10013:2001 aitab organisatsioonidel koostada oma kvaliteedisüsteemi dokumentatsiooni. Oluline on, et kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentatsioon vastaks kvaliteedistandardites toodud nõuetele.

Lisaks kvaliteedikäsiraamatu koostamise juhistele on selles tehnilises aruandes juhised ka dokumenteeritud protseduuride, tööinstruktsioonide, vormide, kvaliteediplaanide, spetsifikatsioonide, aruannete jt kvaliteedisüsteemi juhtimise dokumentide koostamiseks, kinnitamiseks, ülevaatamiseks, jaotamiseks.

Lisades on toodud ka tüüpiline kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide hierarhia ja tööinstruktsiooni struktureeritud teksti näidis.

ISO 9001:2000 guidelines for the food and drink industry

Juuli keskel ilmus ISO 15161 kavand *Guidelines for the application of ISO 9001:2000 for the food and drink industry*.

Standardi kavand on pandud 2 kuuks hääletusele ja standard peab plaani järgi ilmuma veel selle aasta kolmandas kvartalis. Standardi koostas ISO/TK 34 Toiduained, kes tegeleb toiduainete standardimise kõigi aspektide s.h ka pakendamise standardimisega.

Et lihtsustada standardi kasutamist, on standardi ISO 9001 tekst toodud raamis, standardi tekstile on lisatud soovitusel toidu- ja joogitööstuse jaoks.

Uute juhiste sissejuhatuses ütleb ISO/TC 34 ekspert, et ISO 9001:2000 põhitähelepanu on suunatud kliendi vajaduste ja ootuste rahuldamisele. Üks kõige tähtsamatest kliendi ootustest on saada ohutu toiduaine.

HACCP

ISO 9001:2000 suunab integreerima oma kvaliteedisüsteemi toiduohutussüsteemiga nagu näiteks HACCP (hazard analysis and critical control point). HACCP valiti, et demonstreerida kuidas integratsiooni saavutada. Kasutades nii kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001:2000 kui ka HACCP-it koos, on nende mõjus suurem, kui kasutades neid kahte eraldi. ISO 9000 ja HACCP vahelised seosed on toodud lisas.

ISO/FDIS 1518 Quality management in the medical laboratory

Standardikavandis tuuakse nõuded kvaliteedijuhtimisele meditsiinilaborites.

Meditsiinilaborite teenused on olulised patsientide teenindamisel, need peavad vastama kõigile patsientide ja inimeste tervise eest vastutava kliinilise personali vajadustele.

Standardikavandi koostamisel on püütud seda kooskõlastada standarditega ISO 9001:2000 ja ISO/IEC 17025.

31. mail ilmus ISO 9000 ja ISO 14000 ühise auditistandardi kavand ISO/DIS 19011

Standard hakkab asendama kuut standardit ISO 9000 ja ISO 14000 sarjast. See aitab organisatsioonidel optimeerida oma juhtimissüsteeme ühtlustades kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteeme ning nende ühise auditi korral vähendab aega, mis kulub auditeeritavatel üksustel auditi läbiviimiseks ja hoiab kokku palju raha.

Standardikavand on nüüd viiekuulisel arvamusküsitlusel, mis lõpeb 31. oktoobril 2001. Saadud kommentaaride põhjal viiakse kavandisse sisse parandused ja lõplik kavand FDIS saadetakse lõpphääletusele. Lõpphääletuse aeg on 2 kuud. Seega on oodata standardi ilmumist kohe 2002. A alguses.

Mõlemas standardis - nii ISO 9000 kui ka ISO 14000 on audititel kui juhtimisvahenditel tähtis koht organisatsiooni kvaliteedi- ja keskkonnapoliitika seirel ning organisatsiooni arendamisel. Auditid on ka vältimatu osa sertifitseerimise läbiviimisel.

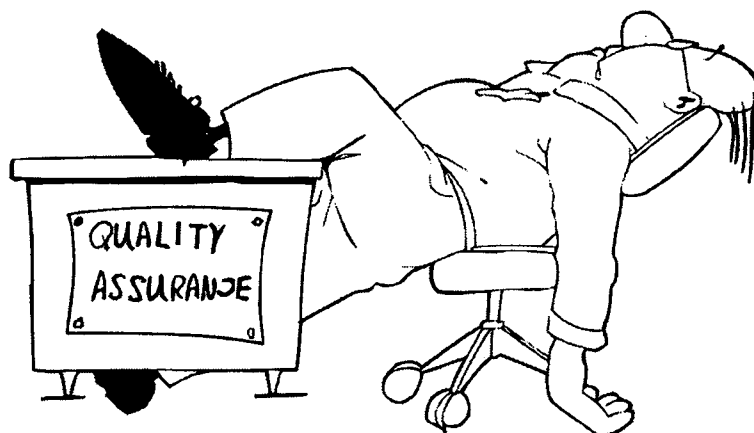
ISO 19011 annab juhiseid nii sise- kui välis kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteemide auditite läbiviimiseks.

Standard on ette nähtud kasutamiseks audiitoritele, organisatsioonidele, kes rakendavad kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteeme, organisatsioonidele, kes tegelevad audiitorite sertifitseerimise ja koolitusega ning akrediteerimise ja standardimisega vastavushindamise valdkonnas.

Standard on koostatud tehniliste komiteede ISO/TC 176 Kvaliteedijuhtimine ja ISO/TC 207 Keskkonnajuhtimine, koostöös.

ISO 19011 hakkab asendama ISO 9000 sarjast standardeid ISO 10011-1, ISO 10011-2 ja ISO 10011-3 ning ISO 14000 sarjast standardeid ISO 14010, ISO 14011 ja ISO 14012.

ISO 19011 on lisaks standarditele ISO 9000, ISO 9001 ja ISO 9004 neljas põhistandard ISO 9000 uues sarjas.

Viimane ISO ülevaade näitab ISO 9000 ja ISO 14000 sertifitseerimise suurt kasvu

ISO ülevaate 10. tsükkel näitab, et ISO 9000 ja ISO 14000 järgi sertifitseerimine näitab 2000. a suurt kasvu võrreldes eelmiste aastatega.

31. detsembril 2000 oli kogu maailmas välja antud 408 631 ISO 9000 sertifikaati, mis oli 64 988 võrra rohkem kui eelmisel aastal.

Maade arv, kus sertifikaate oli väljastatud, kasvas 150-lt 158-le.

ISO 14000 sertifikaatide ülevaadet on tehtud viimases 6 ülevaates alates 1995. a. 2000. a lõpuks oli ISO 14000 sertifikaatide arv 22897, tõus võrreldes eelmise aastaga oli 8791. Riikide arv, kus sertifikaate oli välja antud tõusis 84-lt 98-le.

ISO ülevaade ISO 9000 ja ISO 14000 sertifitseerimisest on saadaval ka ISO koduleheküljel www.iso.ch

ISO 9000 sertifitseerimine

Lisaks üldistele arvudele tuuakse välja ka 6 riiki, kus on on olnud kõige kiirem kasv väjaantud ISO 9000 sertifikaatide osas. Eelmisest esikuuikust on suutnud säilitada sertifikaatide arvu suure kasvu ainult Hiina ja Jaapan. Esikuuikust langesid välja Austraalia, USA, Saksamaa ja Suurbritannia. Nende kohad hõivasid Itaalia, Korea Vabariik, Hispaania ja Tšehhi. Seega moodustavad esikuuiku sertifikaatide arvu järgi

1. Hiina, lisandus 10 548 sertifikaati, kokku nüüd 25 657
2. Itaalia, lisandus 9 298 sertifikaati, kokku nüüd 30 367
3. Jaapan, lisandus 6 765 sertifikaati, kokku nüüd 21 329
4. Korea Vabariik, lisandus 3 891 sertifikaati, kokku nüüd 15 424
5. Hispaania, lisandus 3 877 sertifikaati, kokku nüüd 12 576
6. Tšehhi, lisandus 2 355 sertifikaati, kokku nüüd 3 885

Regionaalselt säilitas esikoha Euroopa.

Piiritähiseid ületasid:

- 30 000 sertifikaati - Itaalia
- 20 000 sertifikaati - Hiina ja Jaapan
- 15 000 sertifikaati - Korea Vabariik
- 10 000 sertifikaati - Hispaania
- 5 000 sertifikaati - Iisrael
- 1 000 sertifikaati - Rumeenia, Vene Föderatsioon ja Filipiinid

ISO 14000 sertifitseerimise osas on esikuuiku kolm esimest samas järjekorras, mis eelmiseski ülevaates. Nendeks on Jaapan, Suurbritannia ja Rootsi. Neile järgnevad USA, Holland ja Austraalia.

1. Jaapan, lisandus 2 541 sertifikaati, kokku nüüd 5 556
2. Suurbritannia, lisandus 1 042 sertifikaati, kokku nüüd 2 534
3. Rootsi, lisandus 519 sertifikaati, kokku nüüd 1 370
4. USA, lisandus 406 sertifikaati, kokku nüüd 1 042
5. Holland, lisandus 381 sertifikaati, kokku nüüd 784
6. Austraalia, lisandus 341 sertifikaati, kokku nüüd 1 049

Piiritähiseid ületasid:

5 000 sertifikaati - Jaapan

1 000 sertifikaati - Austraalia, Saksamaa, Rootsi ja USA

500 sertifikaati - Hiina, Taani, Soome, Prantsusmaa, Itaalia, Korea Vabariik ja Holland

100 sertifikaati - Argentiina, Belgia, Tšehhi, Hong-Kong - Hiina, Mehhiko, Singapur ja Lõuna-Aafrika

KVALITEEDIJUHTIMISE PÕHIMÕTTED

Käesolevaga tutvustame teile kaheksat kvaliteedijuhtimise põhimõtet, mis on aluseks uuendatud ISO 9000:2000 kvaliteedijuhtimissüsteemi standarditele.

Juhtkond võib kasutada antud põhimõtteid oma organisatsiooni tegevuse parendamisel.

Põhimõtted on tuletatud ISO tehnilise komitee ISO/TK 176 "Kvaliteedijuhtimine ja – tagamine" töös osalevate rahvusvaheliste ekspertide ühistest kogemustest ja teadmistest.

Need kaheksa kvaliteedijuhtimise põhimõtet on määratletud ka standardites

ISO 9000:2000 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara ning

ISO 9004:2000 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Suunised toimivuse parendamiseks.

Lisaks kvaliteedijuhtimise põhimõtetele on toodud näiteid standardite rakendamisel saadavast kasust.

1. põhimõte - Kliendikesksus
2. põhimõte - Eestvedamine
3. põhimõte - Inimeste kaasamine
4. põhimõte - Protsessikeskne lähenemisviis
5. põhimõte - Süsteemne lähenemine juhtimisele
6. põhimõte - Pidev parendamine
7. põhimõte - Faktidel põhinev otsustusviis
8. põhimõte - Vastastikku kasulikud suhted tarnijaga

1. põhimõte - Kliendikesksus

Organisatsioonid sõltuvad oma klientidest ja seetõttu peaksid nad mõistma kliendi hetke- ja tulevikuvajadusi, peaksid täitma kliendi nõudeid ning püüdma ületada kliendi ootusi.

Peamine kasu:

- paindliku ja kiire reageerimisega turul avanevatele võimalustele saavutatakse suurenenud sissetulek ning turuosa;
- mõjususe organisatsiooni vahendite kasutamisel suurendab klientide rahulolu;
- klientide tõusnud lojaalsus tagab korduvad tehingud.

Kliendikesksuse põhimõtte rakendamise tulemusena:

- uuritakse ja selgitatakse välja klientide vajadused ja ootused;
- tagatakse organisatsiooni eesmärkide vastavus klientide vajadustele;
- edastatakse tervele organisatsioonile klientide vajadused ja ootused;
- mõõdetakse klientide rahulolu ning planeeritakse tegevusi vastavalt mõõtmistulemustele;
- juhitakse süstemaatiliselt kliendisuhteid;
- tagatakse tasakaal klientide ja teiste huvipoolte (nagu omanikud, töötajad, varustajad, rahastajad, kohalikud kogukonnad ning ühiskond tervikuna) rahulolu saavutamisel.

2. põhimõte - Eestvedamine

JUHID MÄÄRAVAD organisatsiooni eesmärkide ja suuna ühtsuse. Nad peaksid looma ja säilitama sellise sisekeskkonna, kus inimesed oleksid täielikult kaasatud organisatsiooni eesmärkide saavutamisesse.

Peamine kasu:

- inimesed saavad aru organisatsiooni ülesannetest ja eesmärkidest ning on motiveeritud neid täitma;
- tegevusi hinnatakse, järjestatakse ja rakendatakse ühtlustatult;
- puudulik infovahetus organisatsiooni erinevate tasandite vahel on minimeeritud.

Eestvedamise põhimõtte rakendamise tulemusena:

- arvestatakse kõigi huvitatud osapoolte vajadustega, kaasa arvatud kliendid, omanikud, töötajad, varustajad, rahastajad, kohalikud omavalitsused ning kogu ühiskond;
- kujundatakse selge nägemus organisatsiooni tuleviku osas;
- püstitatakse väljakutset seadvaid eesmärke ja sihte;
- luuakse ja säilitatakse ühised väärtused, võrdsus ja eetilised eeskujud igal organisatsiooni tasandil;
- tekitatakse usaldus ning kaotatakse hirm;
- võimaldatakse inimestele vajalikud vahendid, koolitus ning kohustus- ja vastutusrikas tegevusvabadus;
- inspireeritakse ja julgustatakse inimesi ning hinnatakse nende panust.

3. põhimõte - Inimeste kaasamine

Organisatsiooni põhiolemus seisneb kõigi tasemete töötajates ja nende täielik kaasamine võimaldab nende võimeid organisatsiooni hüvanguks kasutada.

Peamine kasu:

- motiveeritud, pühendunud ja kaasatud töötajad;
- innovatsioon ja loovus organisatsiooni eesmärkide edendamisel;
- inimesed vastutavad ise oma tulemuslikkuse eest;
- inimesed on valmis osalema pidevas parendamises.

Inimeste kaasamise põhimõtte rakendamise tulemusena:

- inimesed teavad oma panuse olulisust ja osa organisatsioonis;
- inimesed teadvustavad oma tulemuslikkust takistavaid tegureid;
- inimesed tunnistavad probleemi ning vastutavad selle lahendamise eest;
- Inimesed hindavad oma tulemuslikkust isiklike eesmärkide ja ülesannete taustal;
- inimesed otsivad aktiivselt võimalusi arendada oma kompetentsi, teadmisi ja kogemusi;
- inimesed jagavad vabalt teadmisi ja kogemusi;
- inimesed arutavad avatult probleeme ja küsimusi.

4. põhimõte - Protsessikeskne lähenemisviis

Soovitud tulemus saavutatakse tõhusamalt siis, kui tegevusi ja tegevustega seotud ressursse juhitakse nagu protsessi.

Peamine kasu:

- vahendite tõhusast kasutamisest tulenevad väiksemad kulud ja lühemad tsüklid;
- paranenud, järjepidevad ja ennustatavad tulemused;
- sihipärased ja tähtsustatud parendusvõimalused.

Protsessikeskse lähenemise põhimõtte rakendamise tulemusena:

- määratletakse süstemaatiliselt soovitud tulemuseni viivaid tegevusi;
- luuakse selged kohustused ja vastutused peamiste tegevuste juhtimiseks;
- analüüsitakse põhitegevusi ja mõõdetakse nende tulemuslikkust;
- määratakse põhitegevuste seosed organisatsiooni funktsioonide sees ja vahel;
- keskendutakse teguritele (nagu ressursid, meetodid ja materjalid), mis parendavad organisatsiooni põhitegevusi;
- hinnatakse tegevuste riske, tagajärgi ja mõju klientidele, varustajatele ja teistele huvitatud osapooltele.

5. põhimõte - Süsteemne lähenemine juhtimisele

Vastastikku seotud protsesside kui süsteemi väljaselgitamine, mõistmine ja juhtimine toetab organisatsiooni mõjusust ja tõhusust oma eesmärkide saavutamisel.

Peamine kasu:

- vajalike protsesside integreerimine ja järjestamine soovitud tulemuste saavutamiseks;
- võime keskenduda peamistele protsessidele;
- usalduse äratamine huvipooltes organisatsiooni järjepidevuse, tõhususe ja mõjususe osas.

Juhtimisele süsteemse lähenemise põhimõtte rakendamise tulemusena saavutatakse:

- süsteemi kujundamine organisatsiooni eesmärkide saavutamiseks kõige tõhusamal ja mõjusamal moel;
- süsteemi moodustavate protsesside omavahelistest seostest arusaamine;
- protsesse ühtlustavad ja integreerivad lähenemised;
- ühiste eesmärkide saavutamiseks vajalike rollide ja vastutuste parem tundmine ja seega funktsioonidevaheliste tõkete vähendamine;
- organisatsiooni võimete tundmine ja ressursipiirangute seadmine enne tegevuste alustamist;
- süsteemi konkreetsete tegevuste eesmärgistamine ja määratlemine;
- süsteemi pidev parendamine mõõtmiste ja hindamiste abil.

6. põhimõte - pidev parendamine

Organisatsiooni üldise toimivuse pidev parendamine peaks olema organisatsiooni püsivaks eesmärgiks.

Peamine kasu:

- organisatsiooni paranenud võimetest tulenev tulemuslikkuse eelis;
- kõigi tasemete parendustegevuste järjestamine vastavalt organisatsiooni strateegilisele eesmärgile;
- paindlikkus, mis võimaldab kiiresti reageerida olukorrale.

Pideva parendamise põhimõtte rakendamise tulemusena:

- pideva parendamise järjepidev rakendamine kogu organisatsiooni ulatuses;
- inimeste koolitamine pideva parendamise meetodite ja vahendite osas;
- toodete, protsesside ja süsteemide pidev parendamine on organisatsiooni iga töötaja eesmärgiks;
- eesmärkide püstitamine ja vahendite väljatöötamine pideva parendamise suunamiseks ja jälgimiseks;
- parenduste kindlakstegemine ja tunnustamine.

7. põhimõte - Faktidel põhinev otsustamine

Mõjusate otsuste aluseks on andmete ja informatsiooni analüüs.

Peamine kasu:

- teabele põhinevad otsused;
- suurenenud võimalused faktide alusel tehtud otsuste tõhususe selgitamiseks;
- suurenenud võimalused arvamuste ja otsuste ülevaatamiseks, arutamiseks ja muutmiseks.

Faktidel põhineva otsustusviisi põhimõtte rakendamise tulemusena:

- tagatakse andmete ja informatsiooni piisav täpsus ja usaldusväärsus;
- muudetakse andmed vajalikele inimestele kättesaadavaks;
- andmete ja informatsiooni analüüsimisel kasutatakse kehtivaid meetodeid;
- otsuste tegemine ja tegevuste rakendamine faktidel põhineva analüüsi, kogemuste ja intuitsiooni põhjal. **põhimõtte – Vastastikku kasulikud suhted tarnijaga**

Organisatsioon ja selle tarnijad on vastastikku sõltuvad ning vastastikku kasulikud suhted nende vahel tõstavad mõlema poole võimet luua lisandväärtust.

Peamine kasu:

- mõlemale osapoole suurenenud lisandväärtuse loomise võime;
- muutuvate turu- või kliendivajadustele ja -ootustele põhinevate ühiste korrigeerivate tegevuste paindlikkus ja kiirus;
- kulutuste ja ressursside optimeerimine.

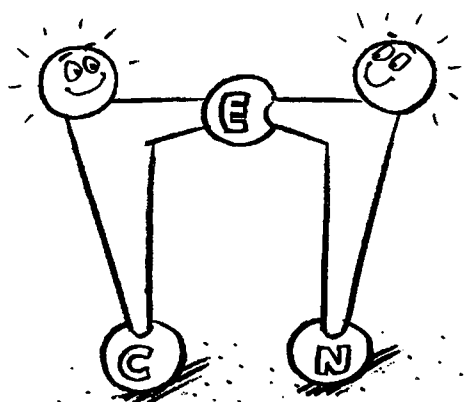
Tarnijatega vastastikku kasulike suhete põhimõtte rakendamise tulemusena:

- lühiajaliste kasude tasakaalustamine pikaajaliste eesmärkidega;
- ekspertiisitulemuste ja ressursside ühtlustamine partneritega;
- peamiste tarnijate väljaselgitamine ja valik;
- selge ja avatud kommunikatsioon;
- informatsiooni ja tulevikuplaanide jagamine;
- ühiste arendus- ja parendustegevuste läbiviimine;
- tarnijatepoolsete parenduste ja saavutuste motiveerimine, julgustamine ja tunnustamine.

Käesolev üldine ülevaade lähtub ISO 9000:2000 sarja standardite aluseks olevatest kvaliteedijuhtimise põhimõtetest. Antakse ülevaade põhimõtetest ning näidatakse, kuidas nad üheskoos moodustavad tulemuslikkuse parendamise ning organisatsiooni kvaliteedi aluse.

Antud kvaliteedijuhtimise põhimõtete rakendamiseks on mitmeid erinevaid viise. Organisatsiooni olemus ja selle poolt kohatavad väljakutsed täpsustavad nende rakendamise. Paljud organisatsioonid otsustavad antud põhimõtetele põhineva kvaliteedijuhtimissüsteemide loomise kasuks.

Kvaliteedijuhtimissüsteemi nõuded ja seda toetavad suunised on toodud ISO 9000 sarja standardites.

CEN UUDISED

Valge Raamat

25. juulil ilmus Euroopa Komisjoni Valge Raamat *White Paper on European Governance* (COM(2001)428) järjekordne väljaanne, mida on võrreldes eelmise väljaandega muudetud ja täiendatud.

Kaasajastatud infot saab veebilehelt aadressil europa.eu.int/comm/governance/index-en.htm

Euroopa standardite On-line kataloog

CEN ei müü Euroopa standardeid. Need on saadaval liikmete poolt kasutusele võetud rahvuslike standarditena.

Seetõttu on CEN On-line kataloogi otsing võimalik minnes otse mõne liikme kataloogi või kasutada otsingut ICS klassifikatsiooni või dokumendi numברי järgi, mis jällegi viib liikmete kataloogidesse. On-line kataloogi otsing on võimalik Internet Exploreri versioonide 4 või 5 või ECMAScript'ile vastava brauseri olemasolul.

CEN Environmental Helpdesk (EHD) kolis 1. augustil 2001 Brüsselisse.

EHD uus aadress on:

CEN Management Centre, Rue Stassart 36, B-1050 Brussels

Phone +32 2 5500922, +32 2 5500833

Fax +32 2 5500819

E-mail cen.ehd@cenorm.be

CEN EHD alustas tööd 1. septembril 1999 Berliinis.

CEN saab rohkem kaasa aidata säästvate arengule, sest paljud keskkonnaaspektid on võimalik sisse viia standarditesse. Seejuures annab EHD abi standardite koostamisel tehnilistele komiteedele ja tööriühmadele keskkonnaspektide arvestamisel tööstusstandardites.

CEN avaldas kiipkaardi lugejate standardi

Standard avaldati Seminarikokkulepena (CWA). CWA on mingi tööriühma koostatud standard, mille koostamisel ei ole täidetud kõiki standardi koostamise protseduure. Ei ole saavutatud konsensust, vaid on saavutatud kokkulepe ainult tööriühmas. Nn seminarikokkuleppeid tehakse keerulistes valdkondades selleks, et kiirendada standardi valmimise aega.

Kaardilugeja on arvutiga ühendatav lisaseade, mis võimaldab kasutajal PC kaudu saada juurdepääsu interneti vahendusel levitatavatele pangateenustele.

CWA 14174 *Financial transactional IC card reader* koosneb 8 osast:

Part 1: Business requirements

Part 2: Functional requirements

Part 3: Security requirements

Part 4: Architectural overview

Part 5: Download file format

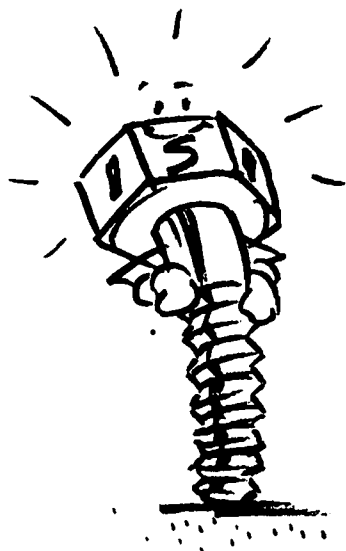
Part 6: Definition of the virtual machine

Part 7: FINREAD card reader application programming interfaces (APIs)

Part 8: FINREAD client application programming interfaces (APIs)

Rohkem infot www.cenorm.be/news/press_notices

ISO UUDISED

• OGP's International Standards Bulletin

Rahvusvaheline Õli- ja Gaasitootjate Liit OGP asutas uue ajakirja *OGP's International Standards Bulletin*. Ajakirja väljaandmise eesmärgiks on ergutada kasutama ISO ja IEC poolt välja antud uusi õli- ja gaasiala materjalide, seadmete jne standardeid. Need standardid peaks kogu maailmas kütuste ja gaasi tootmise piirkondades asendama samateemalisi rahvuslikke ja tööstusharu standardeid ning ettevõtete spetsifikatsioone. Need standardid tööstuse jaoks rahvusvahelist kaubandust, alandavad toodete maksumust ja vähendavad tarneaegu ning parandavad rahvusvahelist kaubandust. OGP-l on 52 täisliiget 41-st kütusefirmast ning 11-st rahvuslikust ja rahvusvahelisest õliliidust enam kui 60 riigist.

Palju aastaid on Ameerika Petrooliumi Instituut API välja andnud õli- ja gaasiala de facto rahvusvahelisi standardeid.

Nüüd on API andnud 72 poolelioleva standardi koostamise üle ISO tehnilisele komiteele 67 *Materials, equipment and offshore structures for petroleum and natural gas industries.*, et neist saaks rahvusvahelised standardid.

Rohkem infot ja ka *OGP's International Standards Bulletin'i* leiate aadressilt www.ogp.org.uk

- **ISO liikmetest**

Taastatud on Seišellide (SBS) liikmestaatus.

Peatatud on liikmemaksude mittetasumise tõttu veel Liibüa LNCSM ja Usbeki UZGOST liikmestaatus.

- **Järgmise ISO presidendi valimisest**

Järgmiseks ISO presidendikandidaadiks on esitatud hr Oliver R. Smoot (USA). Valimised toimuvad septembris toimival ISO Peassambleel Sydney's.

Hr Smoot on hariduse omandanud Georgetowni Ülikoolis ja Massachusettsi Tehnoloogiainstituudis. Ta on töötanud juhtivatel ametikohtadel Ameerika Standardiinstituudis ANSI, käesoleval ajal on ta ANSI Direktorite Nõukogu esimees.

Töökogemus on tal ka infotehnoloogia alal Infotehnoloogia tööstusnõukogu asepresidendina ning mitmete komiteede esimehena.

Ta on tegutsenud aastaid rahvusvahelise õiguse valdkonnas. Ameerika Koodiassotsiatsiooni (ABA) standardiseaduse komitees, ITI esindaja Maailma Intellektuaalse Omandi Kaitse Organisatioonis jne.

- **Septembris 2001 Sydneys toimuva ISO Peassamblee eel toimub kaks poolepäevast üritust**
17. septembril toimub avatud seminar "Global Climate Change. The role of International Standards"

18. septembril toimub avatud istung "Global trends and experiences"

"Global Climate Change. The role of International Standards"

Viimasel ajal on väga palju tähelepanu hakatud pöörama kliimamuutustele. Potentsiaalne kliima soojenemine toob endaga kaasa nn kasvuhooneefekti. Sel teemal on peetud mitmeid läbirääkimisi, et rahvusvaheline üldsus saaks vastavaid meetmeid kasutusele võtta. Samal ajal kui jätkuvad riikidevahelised diskussioonid poliitiliste otsuste vastuvõtmiseks peab ISO otsustama, mida peab tegema tehnilisel tasemel.

ISO on tegelenud keskkonnaküsimustega juba palju aastaid, see tegevus tõusis tähelepanu keskpunkti üheksakümnendate alguses, kui ilmusid keskkonnajuhtimise ISO 14000 sarja standardid. Käesoleval ajal on ka selle sarja standardid ülevaatamisel ja kaasajastamisel.

"Risk Management. Global trends and experiences"

Üks ISO Peassamblee eel toimuvatest avatud seminaridest on pühendatud riski juhtimise trendidele ja kogemustele. Riski juhtimisest on saanud viimastel aastatel üks juhtimise võtmeküsimustest. Mis siis on riskijuhtimine?

Risk on kõiges, mida me iga päev teeme, kas sõidame jalgrattaga, juhime projekti, tegeleme klientidega, määratleme tööde prioriteete, teeme investeringuid või isegi siis, kui otsustame üldse mitte midagi teha. Me tegeleme riski juhtimisega pidevalt, kuid probleem on selles, et see pole süstemaatiline. Ja organisatsioonides on see vastuvõetamatu.

Standardiseerides riski juhtimist saame me pakkuda süsteemset metodoloogiat ja aidata organisatsioonidel analüüsida, plaanida, juurutada, seirata ja juhtida efektiivset riskijuhtimisprogrammi. Riski juhtimise standardimisega on tegelenud Austraalia Standardiorganisatsioon, kes on koostanud ka riskijuhtimise standardi AS/NZS 4360 *Risk Management*.

Ka ISO on tegelenud riskijuhtimise küsimustega ja välja andnud *Guide 73 Risk Management Terminology*.

WTO SEKRETARIAADILT SAABUNUD TEATISED

Maailma Kaubandusorganisatsiooni WTO sekretariaadilt saabunud õigusaktide eelnõud, milles sisalduvad tehnilised normid võivad saada kaubanduse tehnilisteks tõketeks.

Eelnõude kohta on võimalik esitada kommentaare 2 nädalat enne tabelis toodud kuupäeva

Majandusministeeriumi Janne Raps tel 6256 371, faks 6256 404, jraps@mineco.ee

Eelnõude terviktekstid ja info EVS Teabekeskusest Signe Ruut tel 6519 212, faks 6519 213, enquiry@evs.ee

WTO SEKRETARIAADILT SAABUNUD TBT TEATISED

20. juuni - 20. august 2001

<i>NUMBER & ESITAMIS- KUUPÄEV</i>	RIIK	TOODE	EESMÄRK	<i>KOMMEN- TAARIDE ESITAMISE VIIMANE KUUPÄEV</i>
G/TBT/N/NLD/19 20. juuni 2001	HOLLAND	kiivri kandmise nõuded mopeedi või mootorrattaga sõites	ohutus	6. august 2001
G/TBT/N/KOR/14 20. juuni 2001	KOREA VABARIIK	toidud	toiduohutus	30. juuni 2001
G/TBT/N/CZE/5 20. juuni 2001	TŠEHHI	lõhkeaine	direktiivi 93/15/EMÜ nõuded	31. juuli 2001
G/TBT/N/CZE/6 20. juuni 2001	TŠEHHI	toiduained	õigussüsteemi vastavusse viimine EÜ omaga	31. juuli 2001
G/TBT/N/CAN/7 20. juuni 2001	KANADA	elektrisõidukid (ICS 43.120)	Kanada nõuete harmoniseerimine/ ühtlustamine USA omadega	1. august 2001
G/TBT/N/JPN/14 22. juuni 2001	JAAPAN	töödeldud toit	tarbijakaitse	20. august 2001
G/TBT/N/JPN/15 22. juuni 2001	JAAPAN	toit	tarbijakaitse	20. august 2001
G/TBT/N/THA/40 22. juuni 2001	TAI	juveelitooted (HS: 7102, ICS: 39.060)	Sierra Leonest pärit lihvimata teemanditele sertifikaadi nõue	60 päeva
G/TBT/N/CZE/7 22. juuni 2001	TŠEHHI	keemiliste ühendite mittekliiniline katsetamine	ohutus	10. juuli 2001
G/TBT/N/CHE/7 27. juuni 2001	ŠVEITS	vein	Oenological practices, processes and treatments for wine	6. august 2001
G/TBT/N/CHE/6 27. juuni 2001	ŠVEITS	juust (<i>Vacherin Mont d'Or</i>)	uued nõuded (mõõdud, kaal)	6. august 2001
G/TBT/N/CAN/8 27. juuni 2001	KANADA	Toidu etiketid (ICS 67.020, 67.040)	inimese tervise kaitse	14. september 2001
G/TBT/N/HKG/3 27. juuni 2001	HIINA HONG KONG	otsevalimisliini kasutajale vajalik varustus	tehnilised nõuded	28. august 2001

G/TBT/N/CHL/19 28. juuni 2001	TŠIILI	põllumajanduslikud pestitsiidid	tervisekaitse	-
G/TBT/N/CHE/8 28. juuni 2001	ŠVEITS	toiduained	tervise- ja tarbijakaitse	60 päeva
G/TBT/N/CHE/9 28. juuni 2001	ŠVEITS	mänguasjad	tervisekaitse (ohutus)	6. august 2001
G/TBT/N/CHE/10 28. juuni 2001	ŠVEITS	komprimeeritud gaasi pakendamine	tervisekaitse	6. august 2001
G/TBT/N/CHE/11 28. juuni 2001	ŠVEITS	tarbekaubad	tervisekaitse	6. august 2001
G/TBT/N/ARG/18 28. juuni 2001	ARGENTIINA	veinitooted	mürgistamine pakendamisel (sildid)	-
G/TBT/N/ARG/22 28. juuni 2001	ARGENTIINA	ravimid	infolihtede uuendamine	-
G/TBT/N/ARG/23 28. juuni 2001	ARGENTIINA	tooted ja mänguasjad alla 3-aastastele lastele (painduvast materjalist, suhupanekuks)	tervisekaitse	-
G/TBT/N/ARG/21 2. juuli 2001	ARGENTIINA	ravimid	ajapikendus	-
G/TBT/N/CAN/9 4. juuli 2001	KANADA	tooted kahjurite tõrjeks	inimeste tervise ja keskkonna kaitse	6. september 2001
G/TBT/N/CZE/8 5. juuli 2001	TŠEHHI	<i>In vitro</i> diagnostilised meditsiinivahendid	inimeste tervise kaitse ja ohutus (direktiiv 98/79/EÜ)	31. august 2001
G/TBT/N/CZE/9 5. juuli 2001	TŠEHHI	toiduained ja tubakatooted	seaduste ühtlustamine EÜ omadega	20. august 2001
G/TBT/N/CAN/10 5. juuli 2001	KANADA	toksilised ained	inimeste tervise ja keskkonna kaitse	6. september 2001
G/TBT/N/PHL/9 9. juuli 2001	FILIPIINID	tsement (ICS 91.100.10)	nõuded 6 tüüpi portlandi tsemendile	7. august 2001
G/TBT/N/PHL/10 9. juuli 2001	FILIPIINID	liimid	kvaliteedinõuded	7. september 2001
G/TBT/N/FIN/2 9. juuli 2001	SOOME	ehitustooted	ehitusfirmade kontroll ja inspekteerimine ja tehniliste kaubandustökete kõrvaldamine	28. september 2001
G/TBT/N/NLD/20 9. juuli 2001	HOLLAND	lõigatud sabadega koerad ja hobused	lõigatud sabad võivad olla enne 1. sept. 2001 sündinud loomadel	29. august 2001
G/TBT/N/CHE/12 13. juuli 2001	ŠVEITS	telekommunikatsiooni- seadmed	nõuded 457 kHz juures töötavatele seadmetele	9. september 2001
G/TBT/N/NZL/2 16. juuli 2001	UUS-MEREMAA	magusa maisi (<i>zea mays</i>) seemned külvamiseks	meetmed takistamiseks geneetiliselt muundatud seemnete sattumist riiki	27. juuli 2001
G/TBT/N/NLD/22 20. juuli 2001	HOLLAND	ilutulestikud	nõuded	1. november 2001
G/TBT/N/NLD/23 20. juuli 2001	HOLLAND	toidu säilitamine	keskkonna- ja inimeste ning loomade tervise kaitse	21. september 2001
G/TBT/N/AUS/4 23. juuli 2001	AUSTRAALIA	hambaravimaterjalid	ohutus, turvalisus, efektiivsus (ISO 4049:2000)	13. september 2001
G/TBT/N/CHL/20 24. juuli 2001	TŠIILI	vedelkütusetooted	ohutus	31. september 2001
G/TBT/N/CHL/21 24. juuli 2001	TŠIILI	toor- ja vedelkütusetooted	ohutus	31. september 2001

G/TBT/N/FRA/6 24. juuli 2001	PRANTSUSMAA	abivahendid vanurite ja puuetega inimeste hooldamiseks	ohutusnõuded	-
G/TBT/N/FRA/5 25. juuli 2001	PRANTSUSMAA	ohutusvalgustus	tehnilised nõuded/ohutus	-
G/TBT/N/AUS/5 25. juuli 2001	AUSTRALIA	MA, MB ja MC kategooriad maanteeõidukitele	ohutusnõuded	12. oktoober 2001
G/TBT/N/KOR/15 25. juuli 2001	KOREA VABARIIK	meditsiinivahendid	nõuded	juuli 2001
G/TBT/N/KOR/16 25. juuli 2001	KOREA VABARIIK	elektrilised küpsetuspannid ja grillid, rösterid, elektrilised loputusvalamud, põrandapuhastusmasinad	6 ohutuskriteeriumi	12. september 2001
G/TBT/CS/N/131 27. juuli 2001	SLOVAKKIA	Code of Good Practice	teade vastuvõtmisest 14. mai 2001	-
G/TBT/N/BEL/22 27. juuli 2001	BELGIA	ehitustooted	tehnilised nõuded	-
G/TBT/N/JPN/16 30. juuli 2001	JAAPAN	raadiojaama raadioseadmed	tehnilised nõuded	9. oktoober 2001
G/TBT/N/CZE/10 3. august 2001	TŠEHHI	konveierkaalud	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/CZE/11 3. august 2001	TŠEHHI	automaatsed pakendus- ja pakendi kontrollkaalud	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/CZE/12 3. august 2001	TŠEHHI	kõrgtäpsusklassi vihid 1 mg kuni 50 kg	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/CZE/13 3. august 2001	TŠEHHI	kesktäpsusklassi risttahukakujulised vihid 5 kg kuni 50 kg ja silindrilised vihid 1 g kuni 10 kg	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/CZE/14 3. august 2001	TŠEHHI	alkomeetrid	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/CZE/15 6. august 2001	TŠEHHI	mõõtevahendid	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/CZE/16 6. august 2001	TŠEHHI	paagid veesõidukitele	seaduste harmoniseerimine EÜ omadega	30. september 2001
G/TBT/N/ESP/8 7. august 2001	HISPAANIA	staatilised arvestid aktiivsele energiale	tehnilised nõuded	26. september 2001
G/TBT/N/USA/8 7. august 2001	USA	rehvide (rõhu)kontrollsüsteemid	süsteemi loomine, mis informeeriks juhti kui rõhk rehvides väheneb	6. september 2001
G/TBT/N/USA/9 9. august 2001	USA	väikelaste vannistmed ja rõngad	ohutus	1. oktoober 2001
G/TBT/N/EEC/5 9. august 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	mõõtevahendid	nõuete kaasajastamine/ rahvusvaheliste standarditega arvestamine	31. oktoober 2001
G/TBT/N/KOR/17 10. august 2001	KOREA VABARIIK	funktsionaalkosmeetika	andmed ja katsemeetodid	-

G/TBT/N/POL/1 13. august 2001	POOLA	kohustuslikud Poola standardid ICS 13.040.40; 27.060.30; 65.020.20 püsiallikate heitmed, katlad ja soojusvahetid, taimekasvatus	keskkonnakaitse	-
G/TBT/N/POL/1 13. august 2001	HOLLAND	kaitse peavigastuste tekkimise eest mopeedi- või mootorrattasõidul	nõuded	1. november 2001
G/TBT/N/CZE/17 13. august 2001	TŠEHHI	lõbusõidulaevad	nõuded (direktiivi 94/25/EÜ järgi)	31. oktoober 2001
G/TBT/N/CZE/18 13. august 2001	TŠEHHI	sõidukid	nõuded	15. september 2001
G/TBT/N/CZE/19 13. august 2001	TŠEHHI	liha, lihatooted, kala, kalatooted, teised veeloomad ja vastavad tooted, munad ja munatooted	mõisted, nõuded märgistamisel, kvaliteedinõuded, turustamine, säilitamine, transport ja müük	15. september 2001

WTO SEKRETARIAADILT SAABUNUD SPS TEATISED

20. juuni - 20. august 2001

<i>NUMBER & ESITAMIS-KUUPÄEV</i>	RIIK	MÕJUTATAV PIIRKOND/RIIK	TOODE	EESMÄRK	<i>KOMMENTAARIDE ESITAMISE VIIMANE KUUPÄEV</i>
G/SPS/N/USA/45 8 26. juuni 2001	USA	-	pestitsiidid	toiduohutus	20. juuli 2001
G/SPS/N/USA/45 9 26. juuni 2001	USA	-	pestitsiidid (Mesotrione)	toiduohutus	20. august 2001
G/SPS/N/USA/46 0 29. juuni 2001	USA	-	toidulisandid	toiduohutus	26. juuli 2001
G/SPS/N/COL/48 18. juuni 2001	KOLUMBIA	-	loomatoit, kotid, kakao, teravili, šokolaad, plastik, metallkonteinerid, klaaskonteinerid, väetised, pestitsiidid	mõningate standardite muutmine mitte-kohustuslikeks	4. august 2001
G/SPS/N/LVA/35 26. juuni 2001	LÄTI	Rumeenia	elusseed, tooted nendest	ajutine impordikeeld	-

G/SPS/N/LVA/37 26. juuni 2001	LÄTI	Ühendatud Kuningriik, Argentiina, Uruguai, Mongoolia, Brasiilia, Kõrgõzstan, Katar, Bhutan, Lõuna Afrika, Egiptus, Filipiinid, Prantsusmaa, Kreeka, Gruusia, Iisrael, Iiri, Jaapan, Kasahstan, Kolumbia, Korea Vabariik, Venemaa (Habarovski regioon), Kuveit, Malawi, Malaisia, Mali, Mauritaania, Namibia, Holland, Peruu, Saudi Araabia, Svaasimaa, Tadžikistan, Taibei (Hiina), Türgi, Zambia, Zimbabwe and Eritrea	lambad, kitsed, kariloomad ja teised mäletsejad, nende sperma, munarakud, embrüod, vill, kasutatud põllumajandus-masinad ja kasutatud riided	impordi ja transpordikeeld transiidil (Suu- ja sõrataud)	-
G/SPS/N/LVA/38 26. juuni 2001	LÄTI	Tšehhi	lambad, kitsed, kariloomad ja teised mäletsejad, nendest tooted	ajutine impordikeeld (BSE)	-
G/SPS/N/CHE/24 29. juuni 2001	ŠVEITS	-	söögiseened	toiduohutus/ muudatused nimekirjas	6. august 2001
G/SPS/N/CHE/25 29. juuni 2001	ŠVEITS	-	toidulisandid	toiduohutus	6. august 2001
G/SPS/N/CHL/82 22. juuni 2001	TŠIILI	All countries which export these products to Chile	kariloomad ja tooted nendest	inimeste ja loomade tervise kaitse	-
G/SPS/N/CHL/83 22. juuni 2001	TŠIILI	-	Parakvati (gramoksoon) sisaldavad pestitsiidid	juhised tarvitamiseks ja kasutamiseks (kaitseriietus, hoiatussildid jne.)	-
G/SPS/N/CAN/11 3 2. juuli 2001	KANADA	Kanada	<i>Propamocarb hydrochloride</i>	toiduohutus	23. juuli 2001
G/SPS/N/CAN/11 4 2. juuli 2001	KANADA	Kanada	<i>Fomesafen</i>	toiduohutus	22. august 2001

G/SPS/N/CAN/11 5 2. juuli 2001	KANADA	Kanada	<i>Triticonazole</i>	toiduohutus	22. august 2001
G/SPS/N/CAN/11 6 12. juuli 2001	KANADA	Kanada	<i>Fenbexamid</i>	toiduohutus	6. september 2001
G/SPS/N/SVN/11 12. juuli 2001	SLOVEENIA	Belgia, Tšehhi, Taani, Prantsusmaa, Iiri, Itaalia, Saksamaa, Holland, Portugal, Hispaania, Šveits, Ühendatud Kuningriik	elusveised; nende embrüod; värske ja külmutatud liha; tooted nendest, välja arvatud piim ja piimatooted	toiduohutus (BSE)	-
G/SPS/N/CHL/84 12. juuli 2001	TSIILI	Umatilla maakond, Oregoni osariik, USA	värsked õunad ja pirnid	impordi- nõuded	17. august
G/SPS/N/SVN/12 17. juuli 2001	SLOVEENIA	-	kahjulikud taimeorganismid, taimetooted	taimekaitse	-
G/SPS/N/LKA/1 19. juuli 2001	SRI LANKA	kõik Sri Lankasse GMO tooteid importivad riigid	geenitehnoloogia abil saadud toiduained (Soja)	toiduohutus	1. september 2001
G/SPS/N/EEC/13 1 19. juuli 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	EÜ liikmesriigid ja teatud taimetooteid EÜ riikidesse eksportijad	taimed ja taimetooted	Taimekaitse/ (Direktiiv 2000/29/EÜ)	31. august 2001
G/SPS/N/USA/46 1 20. juuli 2001	USA	-	loomade ravimid (<i>Clorsulon</i>)	toiduohutus	-
G/SPS/N/USA/46 2 20. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Cymoxanil</i>)	toiduohutus	6. august 2001
G/SPS/N/USA/46 3 20. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Triflumizole</i>)	toiduohutus	4. september 2001
G/SPS/N/USA/ 464, 465 20. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Vinclozolin</i>)	toiduohutus	10. september 2001
G/SPS/N/JPN/70 20. juuli 2001	JAAPAN	-	pakendatud liha	toiduohutus/ mürgistamine	20. september 2001
G/SPS/N/SVK/19 23. juuli 2001	SLOVAKKIA	Suurbritannia ja teised riigid, kus on esinenud Suu- ja sõrataudi juhtumeid	kabjalised	loomatervis	-

G/SPS/N/SVK/20 23. juuli 2001	SLOVAKKIA	Belgia, Tšehhi, Taani, Prantsusmaa, Saksamaa, Suurbritannia, Kreeka, Iiri, Itaalia, Liechtenstein, Luxembourg, Holland, Portugal, Hispaania, Šveits	kariloomad, teatud kariloomadelt pärinevad tooted	loomatervis/ toiduohutus (BSE)	-
G/SPS/N/USA/46 6 23. juuli 2001	USA	Uruguay	mäletsejad, sead ja nendest tooted	loomatervis (Suu- ja sõrataud)	-
G/SPS/N/USA/46 7 23. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (Iprodione)	toiduohutus	13. august 2001
G/SPS/N/USA/46 8 23. juuli 2001	USA	Mehhiko	avokaadod	taimkaitse	11. september 2001
G/SPS/N/NZL/14 4 25. juuli 2001	UUS MEREMAA	kõik riigid	apelsinimahl ja pastöriseerimata mahl	toiduohutus	15. september 2001
G/SPS/N/AUS/12 9 25. juuli 2001	AUSTRAALIA	-	töödeldud toit üldiselt	toiduohutus	15. august 2001
G/SPS/N/AUS/13 0 25. juuli 2001	AUSTRAALIA	kõik riigid	Soja- ja austrikastmed või neid sisaldavad tooted	toiduohutus	-
G/SPS/N/AUS/13 1 25. juuli 2001	AUSTRAALIA	kõik riigid	loomaliha ja tooted sellest	toiduohutus	15. september 2001
G/SPS/N/MYS/10 26. juuli 2001	MALAISIA	Countries exporting acid-HVP and foods containing acid-HVP to Malaysia	toidud, mis sisaldavad happelisi hüdrolüüsitud köögiviljavalke (HVP)	toiduohutus	-
G/SPS/N/LVA/39 26. juuli 2001	LÄTI	Togo	elussead, tooted nendest	toiduohutus/ ajutine impordikeeld	-
G/SPS/N/LVA/40 26. juuli 2001	LÄTI	Jaapan	linnud, munad, tooted nendest	toiduohutus/ ajutine impordikeeld	-
G/SPS/N/LVA/41 26. juuli 2001	LÄTI	Hispaania	elussead, tooted nendest	ajutine impordikeeld	-
G/SPS/N/USA/46 9 26. juuli 2001	USA	-	toidulisandid (Ethoxyquin Phosphate)	toiduohutus	-
G/SPS/N/USA/47 0 26. juuli 2001	USA	-	viirused, seerumid, toksiinid (Erysipelothrix Rhusiopathiae Bacterin)	loomatervis/ muudatus nõuetes	17. september 2001
G/SPS/N/USA/47 1 26. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (Pymetrozine)	toiduohutus	20. august 2001
G/SPS/N/USA/ 472, 475 26. juuli 2001	USA	-	Plant-incorporated protectants	toiduohutus	20. august 2001

G/SPS/N/USA/47 3 26. juuli 2001	USA	-	nukleinhapped	toiduohutus	17. september 2001
G/SPS/N/USA/47 4 26. juuli 2001	USA	-	jäägid	toiduohutus	17. september 2001
G/SPS/N/USA/47 6 26. juuli 2001	USA	-	fütosanitaarsertifikaadid	taimekaitse	-
G/SPS/N/NZL/ 145 - 150 27. juuli 2001	UUS MEREMAA	Austraalia, Kanada, Euroopa Ühendus, USA	hobused ja nende sperma	loomatervis/ impordinõuded	15. september
G/SPS/N/HKG/1 7 30. juuli 2001	HIINA HONG- KONG	Argentiina, Austraalia, Kanada, Prantsusmaa, Saksamaa, Iiri, Itaalia, Jaapan, Uus Meremaa, Singapur, Araabia Ühend- emiraadid, Ühendatud Kuningriik, USA	elushobuste import	loomatervis.	25. september 2001
G/SPS/N/USA/47 7 31. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Diazinon</i> , <i>Parathion</i> , <i>O,O-Diethyl</i> <i>S-[2-(ethylthio)ethyl]</i> <i>phosphorodithioate</i> (<i>Disulfoton</i>), <i>Ethoprop</i> , and <i>Carbaryl</i> ; <i>Tolerance</i> <i>Revocations</i>)	toiduohutus	24. september 2001
G/SPS/N/USA/47 9 31. juuli 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Sodium Acifluorfen</i>)	toiduohutus	24. september 2001
G/SPS/N/USA/47 8 1. august 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Lactofen</i>)	toiduohutus	24. september 2001
G/SPS/N/USA/48 0 31. juuli 2001	USA	Hiina	paberipuit	sertifitseeri- mine	17. september 2001
G/SPS/N/EEC/13 2 3. august 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	EÜ liikmesriigid ja EÜ- ga kauba- vahetuses olevad kolmandad riigid	keemiliselt määratletud maitseained kasutamiseks toiduainetes	toiduohutus/ registri loomine	20. september
G/SPS/N/EEC/13 3 3. august 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	EÜ liikmesriigid ja EÜ- ga kauba- vahetuses olevad kolmandad riigid	veised, lambad, kitsed ja nendega seotud tooted	loomatervis/ toiduohutus (Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1326/2001)	kommentaare võib esitada igal ajal
G/SPS/N/EEC/13 4 2. august 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	EÜ liikmesriigid ja EÜ- ga kauba- vahetuses olevad kolmandad riigid	loomade (kuiv)sööt TARIC peatükid 10 – 12, 15, 23	toiduohutus	15. september 2001

G/SPS/N/EEC/13 5 3. august 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	EÜ liikmesriigid ja EÜ- ga kauba- vahetuses olevad kolmandad riigid	loomasööt TARIC peatükid 2-5, 10-12, 15, 16, 23, 25-28, 35	toiduohutus/	15. september 2001
G/SPS/N/EEC/ 136, 137 2. august 2001	EUROOPA ÜHENDUSED	EÜ liikmesriigid ja EÜ- ga kauba- vahetuses olevad kolmandad riigid	veise-, sea-, lamba-, linnuliha ja tooted nendest, maks, munad ja munatooted, kala ja kalatooted, piim ja piimatooted	toiduohutus	15. september
G/SPS/N/NZL/15 1 3. august 2001	UUS MEREMAA	Austraalia	hobuste sperma	loomatervis/ importinõuded	15. september 2001
G/SPS/N/KOR/9 8 3. august 2001	KOREA VABARIIK	Ühendatud Kuningriik, Prantsusmaa, Austria, Rootsi, Saksamaa, Holland ja USA California osariigi 7 maakonda	<i>Alnus</i> spp., <i>Quercus</i> spp., <i>Lithocarpus</i> spp., Huckleberry (<i>Vaccinium ovatum</i>), <i>Rhododendron</i> spp., Madrone (<i>Arbutus menziesii</i>), Bay Laurel (<i>Umbellularia California</i>) levivad ja mittelevivad materjalid	taimekaitse	-
G/SPS/N/USA/ 481 - 485 3. august 2001	USA	-	pestitsiidid (<i>Oxadiazon</i> ja <i>Tetradifon</i> , <i>Atrazine</i> , <i>Bensulide</i> , <i>Carbofuran</i> , <i>Diphenamid</i> , <i>Fumaric hape</i> , <i>Imazalil</i> , <i>6-Methyl-1,3-dithiolo[4,5- b]quinoxalin-2-one</i> , <i>Phosphamidon</i> , <i>S-Propyl dipropylthiocarbamate</i> ja <i>Trimethacarb</i> , <i>Thiabendazole</i> , <i>Rhodamine B</i> , <i>Famoxadone</i>)	toiduohutus	1. oktoober 2001
G/SPS/N/PHL/31 6. august 2001	FILIPIINID	Euroopa riigid, välja arvatud Ühendatud Kuningriik, Iiri, Prantsusmaa, ja Holland	sealiha ja tooted ning pooltooted sellest	toiduohutus	-
G/SPS/N/AUS/13 2 7. august 2001	AUSTRAALIA	kõik riigid	apelsinimahl ja pastöriseerimata mahl	mürgistamine, hügieeni- nõuded	15. september 2001
G/SPS/N/NZL/15 2 7. august 2001	UUS MEREMAA	kõik riigid	sojatooted	toiduohutus	-
G/SPS/N/USA/48 6 8. august 2001	USA	-	loomsete kudede katsetamine	toiduohutus	5. september 2001

UUED STANDARDID JA KAVANDID ARVAMUSKÜSITLUSEKS

See EVS Teataja osa avaldab andmed uutest vastuvõetud Eesti standarditest ja avalikuks arvamusküsitluseks esitatud standardite kavanditest Rahvusvahelise standardite klassifikaatori (ICS) järgi.

Samas jaotises on toodud andmed nii eesti keeles avaldatud kui ka jõustumisteatega Eesti standarditeks ingliskeelsetena vastuvõetud rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest. Kuna võimalusel on ingliskeelsetena vastuvõetud standardi nimetus ja käsitusala tõlgitud eesti keelde ja loetelust ei ole aru saada, millised standardid on tõlgitud eesti keelde, on eesti keeles avaldatud standardid toodud ka eraldi nimekirjana Teataja lõpus.

Eesmärgiga tagada standardite vastuvõtmine järgides konsensusse põhimõtteid, peab standardite vastuvõtmisele eelnema standardite kavandite avalik arvamusküsitlus, milleks ettenähtud perioodi jooksul on asjast huvitatul võimalik tutvuda standardite kavanditega ning teha ettepanekuid.

EVS Teatajas on esitatud arvamusküsitlusele:

1) Euroopa ja rahvusvahelised standardid, mis on kavas vastu võtta Eesti standarditeks jõustumisteatega (kavandid kättesaadaval standardina inglise keeles EVS raamatukogus ja neid saab osta müügigrupist; EVS tehnilistel komiteedel on võimalik saada koopiaid oma käsitusala kokkulangevatest standarditest EVS kontaktisiku kaudu);

2) Eesti standardite kavandid, mis Eesti standardimisprogrammi järgi on jõudnud arvamusküsitluse etappi (kavandid on kättesaadavad eesti keeles standardiosakonnas, neid saab osta müügigrupist);

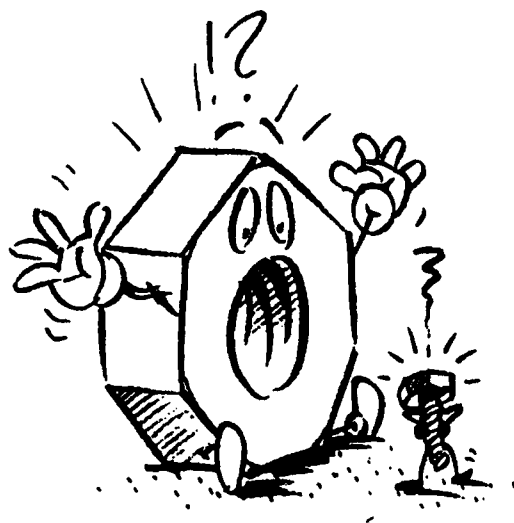
3) Euroopa (prEN) standardite kavandid, mis on saadetud liikmetele arvamusküsitluseks (kavandid on kättesaadavad EVS raamatukogus, v.a Euroopa standarditeks ülevõetavate nende ISO tehniliste komiteede kavandid (prEN ISO), mille töös EVS ei osale, ja neid saab osta müügigrupist. EVS tehnilistel komiteedel on võimalik saada koopiaid oma käsitusala kokkulangevatest kavanditest EVS kontaktisiku kaudu).

EVS Teatajas on kavandid identifitseeritud sellele standardite andmebaasis omistatud projekti numbriga järgi (nt prEVS 18958), kavandite saamiseks on soovitatav ära näidata ka kavandiga identse standardi tähis. Teavet Eesti standardimisprogrammist saab standardiosakonnast.

Kavandite arvamusküsitlusel on eriti oodatud teave, kui rahvusvahelist või Euroopa standardit ei peaks vastu võtma Eesti standardiks (vastuolu Eesti õigusaktidega, pole Eestis rakendatav jt põhjustel).

ICS PÕHIRÜHMAD

ICS	Nimetus
01	Üldküsimumused. Terminoloogia. Standardimine. Dokumentatsioon
03	Sotsioloogia. Teenused. Ettevõtte organiseerimine ja juhtimine. Haldus. Transport
07	Matemaatika. Loodusteadused
11	Tervisehooldus
13	Keskkonna- ja tervisekaitse. Ohutus
17	Metroloogia ja mõõtmine. Füüsilised nähtused
19	Katsetamine
21	Üldkasutatavad masinad ja nende osad
23	Üldkasutatavad hüdro- ja pneumosüsteemid ja nende osad
25	Tootmistehnoloogia
27	Elektri- ja soojusenergeetika
29	Elektrotehnika
31	Elektroonika
33	Sidetehnika
35	Infotehnoloogia. Kontoriseadmed
37	Visuaaltehnika
39	Täppismehaanika. Juvelitooted
43	Maanteeõidukite ehitus
45	Raudteetehnika
47	Laevaehitus ja mereehitused
49	Õhusõidukid ja kosmosetehnika
53	Töste- ja teisaldusseadmed
55	Pakendamine
59	Tekstiili- ja nahatehnoloogia
61	Rõivatööstus
65	Põllumajandus
67	Toiduainete tehnoloogia
71	Keemiline tehnoloogia
73	Mäendus ja maavarad
75	Nafta ja naftatehnoloogia
77	Metallurgia
79	Puidutehnoloogia
81	Klaasi- ja keraamikatööstus
83	Kummi- ja plastitööstus
85	Paberitehnoloogia
87	Värvide ja värvainete tööstus
91	Ehitusmaterjalid ja ehitus
93	Tsiviilehitus
95	Sõjatehnika
97	Olme. Meelelahutus. Sport
99	Muud

UUED STANDARDID

Uute standardite ja arvamusküsitluse nimekiri on selles EVS Teataja numbris tavapärasest erinev. Loetelus puudub standardite hind ja käsitusala. Nende andmete avaldamine ei osutunud võimalikuks tehniliste raskuste tõttu. Eesti Standardikeskusest varastati juunis Eesti standardite andmebaas OASE sisaldav server. Loodame uue serveri ostu ja andmebaasi taastamise järel pakkuda teile jälle täielike andmetega loetelu, seniks palume vabandust tekitatud ebamugavuste pärast.

Projekt nr 51626

EVS-EN 55015:2001 Limits and methods of measurement of radio disturbance characteristics of electrical lighting and similar equipment

Projekt nr 27897

EVS-EN 60335-2-45:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for portable heating tools and similar appliances

Projekt nr 23282

EVS-EN 60335-2-47:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for commercial electric boiling pans

Projekt nr 38015

EVS-EN 60335-2-48:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for commercial electric grillers and toasters

Projekt nr 38016

EVS-EN 60335-2-49:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for commercial electric hot cupboards

Projekt nr 38017

EVS-EN 60335-2-50:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for commercial electric bains-marie

Projekt nr 23911

EVS-EN 60335-2-54:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for surface-cleaning appliances employing liquids

Projekt nr 9320

EVS-EN 60335-2-62:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for commercial electric rinsing sinks

Projekt nr 30777

EVS-EN 60335-2-67:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2-67: Particular requirements for floor treatment and floor cleaning machines, for industrial and commercial use

Projekt nr 30687

EVS-EN 60335-2-68:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2-68: Particular requirements for spray extraction appliances, for industrial and commercial use

Projekt nr 30776

EVS-EN 60335-2-69:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2-69: Particular requirements for wet and dry vacuum cleaners, including power brush, for industrial and commercial use

Projekt nr 22858

EVS-EN 60335-2-79:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for high pressure cleaners and steam cleaners, for industrial and commercial use

Projekt nr 32876

EVS-EN 60335-2-82:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for service machines and amusement machines

Projekt nr 32877

EVS-EN 60335-2-84:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2-84: Particular requirements for toilets

Projekt nr 31234

EVS-EN 60335-2-85:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2-85: Particular requirements for fabric steamers

Projekt nr 28767

EN 60335-2-87:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2-87: Particular requirements for electric animal-stunning equipment

Projekt nr 24726

EVS-EN 60335-2-98:2001 Safety of household and similar electrical appliances - Part 2: Particular requirements for humidifiers

Projekt nr 32105

EVS-EN 60360:2001 Standard method of measurement of lamp cap temperature rise

Projekt nr 27471

EVS-EN 60399:2001 Standard sheets for barrel thread for E14 and E27 lampholders with shade holder ring

Projekt nr 38226

EVS-EN 60400:2001 Lampholders for tubular fluorescent lamps and starterholders

Projekt nr 30287

EVS-EN 60519-4:2001 Safety in electroheat installations - Part 4: Particular requirements for arc furnace installations

Projekt nr 28910

EVS-EN 60523:2001 Direct-current potentiometers

Projekt nr 28912

EVS-EN 60524:2001 Direct-current resistive volt ratio boxes

Projekt nr 28911

EVS-EN 60564:2001 D.C. bridges for measuring resistance

Projekt nr 31075

EVS-EN 60570:2001 Electrical supply track systems for luminaires

Projekt nr 27500

EVS-EN 60598-1:2001 Luminaires - Part 1: General requirements and tests

Projekt nr 29004

EVS-EN 60598-2-8:2001 Luminaires - Part 2: Particular requirements - Section 8: Handlamps

Projekt nr 28863

EVS-EN 60598-2-24:2001 Luminaires - Part 2: Particular requirements - Section 24: Luminaires with limited surface temperatures

Projekt nr 35149

EVS-EN 60669-1:2001 Switches for household and similar fixed electrical installations – Part 1: General requirements

Projekt nr 22936

EVS-EN 60695-1-1:2001

Fire hazard testing - Part 1-1: Guidance for assessing fire hazard of electrotechnical products - General guidelines

Projekt nr 33736

EVS-EN 60695-11-10:2001 Fire hazard testing - Part 11-10: Test flames - 50W horizontal and vertical flame test methods

Projekt nr 33713

EVS-EN 60695-11-20:2001 Fire hazard testing - Part 11-20: Test flames - 500 W flame test methods

Projekt nr 25856

EVS-EN 60799:2001 Cord sets and interconnection cord sets

Projekt nr 27020

EVS-EN 60811-2-1:2001 Insulating and sheathing materials of electric and optical cables – Common test methods - Part 2-1: Methods specific to elastomeric compounds - Ozone resistance, hot set and mineral oil immersion tests

Projekt nr 37651

EVS-EN 60811-4-2:2001 Insulating and sheathing materials of electric and optical fibre cables - Common test methods - Part 4: Methods specific to polyethylene and polypropylene compounds - Section 2: Tensile strength and elongation at break after pre-conditioning - Wrapping test after thermal ageing in air - Measurement of mass increase - Long-term stability test - Test method for copper-catalysed oxidative degradation

Projekt nr 29138

EVS-EN 60838-1:2001 Miscellaneous lampholders - Part 1: General requirements and tests

Projekt nr 22851

EVS-EN 60947-4-1:2001

Low-voltage switchgear and controlgear - Part 4: Contactors and motor-starters - Section one: Electromechanical contactors and motor-starters

Projekt nr 22845

EVS-EN 60947-7-1:20001 Low-voltage switchgear and controlgear - Part 7: Ancillary equipment - Section one: Terminal blocks for copper conductors

Projekt nr 26061

EVS-EN 60974-1:2001 Arc welding equipment - Part 1: Welding power sources

Projekt nr 34002

EVS-EN 61008-2-1:2001

Residual current operated circuit-breakers without integral overcurrent protection for household and similar uses (RCCB's) - Part 2-1: Applicability of the general rules to RCCB's functionally independent of line voltage

Projekt nr 34003

EVS-EN 61009-2-1:2001 Residual current operated circuit-breakers with integral overcurrent protection for household and similar uses (RCBO's) - Part 2-1: Applicability of the general rules to RCBO's functionally independent of line voltage

Projekt nr 22752

EVS-EN 61028:2001 Electrical measuring instruments - X-Y recorders

Projekt nr 27329

EVS-EN 61143-1:2001 Electrical measuring instruments - X-t recorders - Part 1: Definitions and requirements

Projekt nr 32401

EVS-EN 61195:2001 Double-capped fluorescent lamps - Safety specifications

Projekt nr 28356

EVS-EN 61199:2001 Single-capped fluorescent lamps - Safety specifications

Projekt nr 29223

EVS-EN 61243-3:2001 Live working - Voltage detectors - Part 3: Two-pole low-voltage type

Projekt nr 36148

EVS-EN 61310-3:2001 Safety of machinery - Indication, marking and actuation - Part 3: Requirements for the location and operation of actuators

Projekt nr 23506

EVS-EN 61316:2001 Industrial cable reels

Projekt nr 30735

EVS-EN 61557-6:2001 Electrical safety in low voltage distribution systems up to 1 kV a.c. and 1,5 kV d.c. - Equipment for testing, measuring or monitoring of protective measures - Part 6: Residual current devices (RCD) in TT, TN and IT systems

Projekt nr 36030

EVS-EN 61557-9:2001 Electrical safety in low voltage distribution systems up to 1000 V a.c. and 1500 V d.c. - Equipment for testing, measuring or monitoring of protective measures - Part 9: Equipment for insulation fault location in IT systems

Projekt nr 34266

EVS-EN 61558-2-3:2001 Safety of power transformers, power supply units and similar - Part 2-3: Particular requirements for ignition transformers for gas-oil burners

Projekt nr 32095

EVS-EN 61558-2-8:2001 Safety of power transformers, power supply units and similar - Part 2-8: Particular requirements for bell and chime transformers

Projekt nr 30809

EVS-EN 61558-2-17:2001 Safety of power transformers, power supply units and similar - Part 2-17: Particular requirements for transformers for switch mode power supplies

Projekt nr 32872

EVS-EN 61770:2001 Electric appliances connected to the water mains - Avoidance of backsiphonage and failure of hose-sets

Projekt nr 28267

EVS-EN 62020:2001 Electrical accessories - Residual current monitors for household and similar uses (RCMs)

Projekt nr 38305

EVS-EN 62035:2001 Discharge lamps (excluding fluorescent lamps) - Safety specifications

Projekt nr 35181

EVS-HD 21.1 S3:2001 Polyvinyl chloride insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 1: General requirements

Projekt nr 30565

EVS-HD 21.2 S3:2001 Polyvinyl chloride insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 2: Test methods

Projekt nr 39480

EVS-HD 21.8 S2:2001 Polyvinyl chloride insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 8: Single core non-sheathed cables for decorative chains

Projekt nr 30567

HD 22.1 S3:2001 Rubber insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 1: General requirements

Projekt nr 30568

EVS-HD 22.2 S3:2001 Rubber insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 2: Test methods

Projekt nr 26065

EVS-HD 22.12 S1:2001 Rubber insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 12: Heat resistant EPR cords and flexible cables

Projekt nr 23695

EVS-HD 22.13 S1:2001 Rubber insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 13: Single and multicore flexible cables, insulated and sheathed with crosslinked polymer and having low emission of smoke and corrosive gases

Projekt nr 37776

EVS-HD 22.15 S1:2001 Rubber insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 15: Multicore cables insulated and sheathed with heat resistant silicone rubber

Projekt nr 39482

EVS-HD 22.16 S1:2001 Rubber insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V - Part 16: Water resistant polychloroprene or equivalent synthetic elastomer sheathed cables

Projekt nr 36893

EVS-HD 361 S3:2001 System for cable designation

Projekt nr 31219

EVS-HD 516 S2:2001 Guide to use low voltage harmonized cables

Projekt nr 28851

EVS-HD 627 S1:2001 Multicore and multipair cable for installation above and below ground

Projekt nr 39316

EVS-HD 630.2.1 S3:2001 Low-voltage fuses - Part 2-1: Supplementary requirements for fuses for use by authorized persons (fuses mainly for industrial application) – Sections I to IV: Examples of types of standardized fuses for use by authorized persons

ICS 33.020

Sidetehnika üldkõsimused

Telecommunications in general

EVS-ETSI TBR 041 ed.1 1998-02 Satellite Personal Communications Networks (S-PCN); Mobile Earth Stations (MESs), including handheld earth stations, for S-PCN in the 1,6/2,4 GHz bands under the Mobile Satellite Service (MSS); Terminal essential requirements

EVS-ETSI TBR 042 ed.1 198-02 Satellite Personal Communications Networks (S-PCN); Mobile Earth Stations (MESs), including handheld earth stations, for S-PCN in the 2,0 GHz bands under the Mobile Satellite Service (MSS); Terminal essential requirements

EVS-ETSI EN 301 441 V1.1.1 2000 05 Satellite Earth Stations and Systems; Harmonized En for Mobile Earth Stations (MESs), including handheld earth stations, for Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in the 1,6/2,4 GHz bands under the Mobile Satellite Service (MSS) covering essential requirements under Article 3.2 of the R&TTE directive

EVS-ETSI EN 301 442 V1.1.1 2000-05
Satellite Earth Stations and Systems;
Harmonized EN for Mobile Earth Stations
(MESs), including handheld earth stations, for
Satellite Personal Communications Networks
(S-PCN) in the 2,0 GHz bands under the
Mobile Satellite Service (MSS) covering
essential requirements under Article 3.2 of the
R&TTE directive

EVS-ETSI EN 300 220-1 V1.3.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
Spectrum Matters (ERM); Short Range Devices
(SRD);
Radio equipment to be used in the 25 MHz to
1000 MHz frequency range with power levels
ranging up to 500 mW; Part 1: Technical
characteristics and test methods

EVS-ETSI EN 300 220-3 V1.1.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
Spectrum Matters (ERM); Short Range Devices
(SRD);
Radio equipment to be used in the 25 MHz to
1000 MHz frequency range with power levels
ranging up to 500 mW; Part 3: Harmonized EN
covering essential requirements under article
3.2 of the R&TTE Directive

EVS-ETSI EN 300 328-1 V1.2.2 (2000 - 07)
Electromagnetic compatibility and Radio
Spectrum Matters (ERM); Wideband
transmission systems, data transmission
equipment operating in the 2,4 GHz ISM band
and using spread spectrum modulation
techniques. Part 1:
Technical characteristics and test conditions

EVS-ETSI EN 300 328-2 V1.1.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
Spectrum Matters (ERM);
Wideband transmission systems, data
transmission equipment operating in the 2,4
GHz ISM band and using spread spectrum
modulation techniques. Part 2: Harmonized
EN covering essential requirements under
article 3.2 of the R&TTE Directive

EVS-ETSI EN 300 330-1 V1.3.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
spectrum Matters (ERM); Short Range
Devices (SRD);

Radio equipment in the frequency range 9 kHz
to 25 MHz and inductive loop systems in the
frequency range 9 kHz to 30 MHz. Part 1:
Technical characteristics and test methods

EVS-ETSI EN 300 330-2 V1.1.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
spectrum Matters (ERM); Short Range
Devices (SRD);
Radio equipment in the frequency range 9 kHz
to 25 MHz and inductive loop systems in the
frequency range 9 kHz to 30 MHz.
Part 2: Harmonized EN covering essential
requirements under article 3.2 of the R&TTE
Directive

EVS-ETSI EN 300 440-1 V1.3.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
spectrum matters (ERM); Short Range Devices
(SRD);
Radio equipment to be used in the 1 GHz to 40
GHz frequency range. Part 1: Technical
characteristics and test methods

EVS-ETSI EN 300 440-2 V1.1.1 (2000-07)
Electromagnetic compatibility and Radio
spectrum Matters (ERM);
Short Range Devices (SRD); Radio equipment
to be used in the 1 GHz to 40 GHz frequency
range. Part 2: Harmonized EN covering
essential requirements under article 3.2 of the
R&TTE Directive

EVS-ETSI EN 300 401 V1.3.2 Radio
Broadcasting Systems; Digital Audio
Broadcasting (DAB) to mobile, portable and
fixed receivers

EVS-ETSI EN 300 422-1 V1.2.2 (2000-08)
Electromagnetic compatibility and Radio
spectrum Matters (ERM); Wireless
microphones in the 25 MHz to 3 GHz
frequency range. Part 1: Technical characteristics
and test methods

EVS-ETSI EN 300 422-2 V1.1.1 (2000-08)
Electromagnetic compatibility and Radio
spectrum Matters (ERM); Wireless
microphones in the 25 MHz to 3 GHz
frequency range. Part 2: Harmonized EN
covering essential requirements under article
3.2 of the R&TTE Directive

EVS-ETSI EN 300 674 V1.1.1 (1999-02)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Road Transport and Traffic Telematics (RTTT);
Technical characteristics and test methods for Dedicated Short Range Communication (DSRC) transmission equipment (500 kbit/s / 250 kbit/s) operating in the 5,8 GHz Industrial, Scientific and Medical (ISM) band

EVS-ETSI ETS 300 826 ed.1 (1997-11)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Electromagnetic compatibility (EMC) standard for 2,4 GHz wideband transmission systems and High Performance Radio Local Area Network (HIPERLAN) equipment

EVS-ETSI ETS 300 836-1 ed.1 (1998-05)

Broadband Radio Access Networks (BRAN);
High Performance Radio Local Area Network (HIPERLAN) Type 1;
Conformance testing specification;
Part 1: Radio type approval and Radio Frequency (RF) conformance test specification

EVS-ETSI EN 301 091 V1.1.1 (1998-06)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Road Transport and Traffic Telematics (RTTT); Technical characteristics and test methods for radar equipment operating in the 76 GHz to 77 GHz band

EVS-ETSI EN 301 357-1 V1.1.2 (2000-08)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);

Analogue cordless wideband audio devices using integral antennas operating in the CEPT recommended 863 MHz to 865 MHz frequency range. Part 1: Technical characteristics and test methods

EVS-ETSI EN 301 357-2 V1.1.1 (2000-08)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Analogue cordless wideband audio devices using integral antennas operating in the CEPT recommended 863 MHz to 865 MHz frequency range. Part 2: Harmonized EN covering essential requirements under article 3.2 of the R&TTE Directive

EVS-ETSI EN 301 489-1 V1.2.1 (2000-08)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Electromagnetic Compatibility (EMC) standard for radio equipment and services;
Part 1: Common technical requirements

EVS-ETSI ES 200 674-1 V1.1.1 (1999-02)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Road transport and Traffic Telematics (RTTT);
Part 1: Technical characteristics and test methods for High Data Rate (HDR) data transmission equipment operating in the 5,8 GHz Industrial, Scientific and Medical (ISM) band

EVS-ETSI ES 200 674-2 V1.1.1 (1999-02)

Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM);
Road transport and Traffic Telematics (RTTT);
Part 1: Technical characteristics and test methods for Low Data Rate (LDR) data transmission equipment operating in the 5,8 GHz Industrial, Scientific and Medical (ISM) band

ARVAMUSKÜSITLUS

Septembris on esitatud avalikule arvamusküsitlusele järgmised Eesti standardite kavandid, mis Eesti standardimisprogrammi järgi on jõudnud arvamusküsitluse etappi (kavandid on kättesaadavad eesti keeles standardiosakonnas, neid saab osta müügigrupist). Arvamusi, märkusi ja ettepanekuid kavandite kohta ootame kuni 01. novembrini k.a.

prEVS-EN 335-1 Puidu ja puittoodete vastupidavus. Bioloogiliste kahjustuste ohuklasside määratlused. Osa 1: Üldsätted

prEVS-EN 335-2 Puidu ja puittoodete vastupidavus. Bioloogiliste kahjustuste ohuklasside määratlused. Osa 2: Rakendus massiivpuidule

prEVS-EN 335-3 Puidu ja puittoodete vastupidavus. Bioloogiliste kahjustuste ohuklasside määratlused. Osa 3: Rakendus puitplaatidele

prEVS-EN 384 Ehituspuit. Mehaaniliste omaduste ja tiheduse normväärtuste määramine

prEVS-EN 386 Liimpuit. Teostus ja põhilised tootmisnõuded.

prEVS-EN 408 Puitkonstruktsioonid. Ehituspuit ja liimpuit. Mõnede füüsikaliste ja mehaaniliste omaduste määramine

prEVS-ETSI EN 301 430 V1.1.1 (2000-05) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Satellite News Gathering Transportable Earth Stations (SNG TES) operating in the 11-12/13-14 GHz frequency bands covering essential requirements under article 3.2 of the R&TTE directive

prEVS-ETSI EN 301 444 V1.1.1 (2000-05) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Land Mobile Earth Stations (LMES) operating in the 1,5 GHz and 1,6 GHz bands providing voice and/or datacommunications covering essential requirements under Article 3.2 of the R&TTE Directive

prEVS-ETSI EN 301 681 V1.2.1 (2001-01) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Mobile Earth Stations (MESs) of Geostationary mobile satellite systems, including handheld earth stations, for Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in the 1,5/1,6 GHz bands under the Mobile Satellite Service (MSS) covering essential requirements under Article 3.2 of the R&TTE Directive

prEVS-ETSI EN 301 426 V1.1.1 (2000-05) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Low data rate Land Mobile satellite Earth Stations (LMES) operating in the 1,5/1,6 GHz frequency bands covering essential requirements under Article 3.2 of the R&TTE Directive

prEVS-ETSI EN 300 086-1 V1.2.1 (2001-03) Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM); Land Mobile Service;

Radio equipment with an internal or external RF connector intended primarily for analogue speech;
Part 1: Technical characteristics and test conditions

prEVS-ETSI EN 300 086-2 V1.1.1 (2001-03) Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM); Land Mobile Service;
Radio equipment with an internal or external RFconnector intended primarily for analogue speech; Part 2: Harmonized EN covering essential requirements under article 3.2 of the R&TTE Directive

prEVS-ETSI EN 301 441 V1.1.1 (2000-05) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Mobile Earth Stations (MESs), including handheld earth stations, for Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in the 1,6/2,4 GHz bands under the Mobile Satellite Service (MSS) covering essential requirements under Article 3.2 of the R&TTE Directive

prEVS-ETSI EN 301 442 V1.1.1 (2000-05) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Mobile Earth Stations (MESs), including handheld earth stations, for Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in the 2,0 GHz bands under the Mobile Satellite Service (MSS) covering essential requirements under Article 3.2 of the R&TTE directive

prEVS-ETSI EN 301 428 V1.2.1 (2001-02) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Harmonized EN for Very Small Aperture Terminal (VSAT); Transmit-only, transmit/receive or receive-only satellite earth stations operating in the 11/12/14 GHz frequency bands covering essential requirements under article 3.2 of the R&TTE directive

prEVS-ETSI EN 301 358 V1.1.1 (1999-04) Satellite Earth Stations and Systems (SES); Satellite User Terminals (SUT) using satellites in geostationary orbit operating in the 19,7 GHz to 20,2 GHz (space-to-earth) and 29,5 GHz to 30 GHz (earth-to-space) frequency bands

prEVS-ETSI EN 301 459 V1.2.1 (2000-10)

Satellite Earth Stations and Systems (SES);
Harmonized EN for Satellite Interactive
Terminals (SIT) and Satellite User Terminals
(SUT) transmitting towards satellites in
geostationary orbit in the 29,5 to 30,0 GHz
frequency bands covering essential
requirements under article 3.2 of the R&TTE
Directive

prEVS-ETSI EN 300 113-1 V1.3.1 (2000-03)

ERM
Electromagnetic compatibility
and Radio spectrum Matters (ERM);
Land mobile service;
Radio equipment intended for the transmission
of data (and speech) and having an antenna
connector;
Part 1: Technical characteristics and methods of
measurement

prEVS-EN 300 113-2 V1.1.1 (2000-03) ERM

12 lk Electromagnetic compatibility
and Radio spectrum Matters (ERM);
Land mobile service;
Radio equipment intended for the transmission
of data (and speech) and having an antenna
connector;
Part 2: Harmonized EN covering essential
requirements under article 3.2
of the R&TTE Directive

prEVS-EN 50083-8:2000

Cable networks for television signals, sound
signals and interactive services --Part 8:
Electromagnetic compatibility for networks

**ARVAMUSKÜSITLUSEKS NING
HÄÄLETAMISEKS SAADUD ISO
STANDARDITE KAVANDID 09/2001**

Standardikeskus on saanud nende ISO tehniliste komiteede standardite kavandid hääletamiseks ning avalikuks arvamusküsitluseks, kuhu EVS on registreerunud vaatlejaliikmeks. Arvamusküsitluseks saadetud kavandite kohta on võimalik saata sisulisi ja toimetuslikke märkusi. Kavandeid saab osta Standardikeskusest. Arvamused ja märkused palume edastada Standardikeskusele hiljemalt 3 nädalat enne sulgudes toodud kuupäeva. NB! Tehnilised komiteed ja koostööpartnerid, teile on standardimisalaga ühtivad kavandid tasuta kättesaadavad Standardikeskuses (tuba 26).

Kavandite loetelu on saadaval ka Standardikeskuse koduleheküljel <http://www.evs.ee/>

TC 23 Põllu- ja metsatöötraktorid ja masinad - EPMI

ISO/FDIS 5692-2 Agricultural vehicles – Mechanical connections on towed vehicles –
Part 2: Coupling ring 40 with socket (01-10-09)

ISO/DIS 8084 Machinery for forestry – Operator protective structures – Laboratory tests and
performance requirements (01-12-19)

ISO/DIS 17612 Tractors and machinery for agriculture and forestry – Operator-station, auxiliary-
power-transmission connector (02-01-16)

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained - EVS/TK 1

ISO/FDIS 5555 Animal and vegetable fats and oils – Sampling (01-10-09)

ISO/FDIS 6321 Animal and vegetable fats and oils – Determination of melting point in open
capillary tubes (slip point) (01-10-09)

ISO/FDIS 15161 Guidelines on the application of ISO 9001:2000 for the food and drink industry
(01-09-19)

TC 54 Eeterlikud õlid EVS/TK 1

ISO/DIS 3475 Oil of aniseed (*Pimpinella anisum* L.) (01-12-19)

TC 61 Plastid

ISO/FDIS 178Plastics – Determination of flexural properties (01-11-06)

ISO/FDIS 294-5 Plastics – Injection moulding of test specimens of thermoplastic materials – Part 5: Preparation of standard specimens for investigating anisotropy (01-09-19)

ISO/DIS 11357-4.3 Plastics – Differential scanning calorimetry (DSC) – Part 4: Determination of specific heat capacity (01-10-02)

ISO/DIS 11357-8 Plastics – Differential scanning calorimetry (DSC) – Part 8: Determination of amount of absorbed water (02-01-16)

ISO/DIS 11358-2 Plastics – Thermogravimetry (TG) of polymers – Part 2: Determination of kinetic parameters (02-01-16)

ISO/DIS 16014-4 Plastics – Determination of average molecular mass and molecular mass distribution of polymers using size-exclusion chromatography – Part 4: High-temperature method (01-12-26)

ISO/DIS 16014-2 Plastics – Determination of average molecular mass and molecular mass distribution of polymers using size-exclusion chromatography – Part 2: Universal calibration method (01-12-26)

ISO/FDIS 16869 Plastics – Assessment of the effectiveness of fungistatic compounds in plastics formulations (01-10-02)

TC 121 Anesteesia- ja hingamisaparatuur - EVS/TK 11

ISO/DIS 15001.3 Anaesthetic and respiratory equipment – Compatibility with oxygen (01-12-19)

IEC/FDIS 60601-2-12 Medical electrical equipment – Part 2-12: Particular requirements for the safety of lung ventilators – Critical care ventilators (01-09-14)

TC 150 Kirurgilised implantaadid - EVS/TK 11

ISO/DIS 25539-1 Cardiovascular implants – Endovascular devices – Part 1: Endovascular devices – Part 1: Endovascular prostheses (02-01-09)

TC 162 Uksed ja aknad

ISO/DIS 6612 Windows and doors – Resistance to wind load – Test method (01-12-19)

ISO/DIS 6613 Windows and doors – Air permeability – Test method (01-12-19)

ISO/DIS 8247.3 Windows and doors – Watertightness – Test method (01-12-19)

ISO/DIS 8270 Windows and curtain walling, doors, blinds and shutters – Determination of the resistance to soft and heavy body impact for doors (01-12-19)

ISO/DIS 8275 Hinged or pivoted doors – Determination of the resistance to vertical load (01-12-19)

TC 176 Kvaliteedijuhtimine

ISO/DIS 15161 Guidelines for the application of ISO 9001:2000 for the food and drink industry

TC 190 Pinnase omadused - EPMI

ISO/FDIS 10381-3 Soil quality – Sampling – Part 3: Guidance on safety (01-11-06)

TC 207 Keskkonnakorraldus

ISO/FDIS 14015 Environmental management – Environmental assessment of sites and organizations (EASO) (01-09-26)

TC 211 Geograafiainfo - EVS/TK 4

ISO/DIS 19110 Geographic information – Methodology for feature cataloguing (01-12-19)

KAKSKEELSETEL STANDARDITEL UUED HINNAD

Alates 1. septembrist 2001 on eesti- ja ingliskeelse paralleeltekstiga Eesti standarditel uued hinnad.

EVS-EN 1865:2000 Kõrberaamatodes
kasutatavate kanderaamide ja teiste patsiendi
transpordi abivahendite spetsifikatsioonid
et; en 34 lk 262.-

EVS-EN 30011-1:1997 Kvaliteedisüsteemide
auditeerimise juhised. Osa 1: Auditeerimine.
et,en 24 lk 214.-

EVS-EN 30011-2:1997 Kvaliteedisüsteemide auditeerimise juhised. Osa 2: Kvaliteedisüsteemide audiitorite kvalifikatsioonikriteeriumid	et,en	16 lk	168.-	EVS-EN ISO 14012:1998 Juhised keskkonnaauditiks. Keskkonnaaudiitorite kvalifikatsioonikriteeriumid	et,en	18 lk	180.-
EVS-EN 30011-3:1997 Kvaliteedisüsteemide auditeerimise juhised. Osa 3: Auditiprogrammide juhtimine	et,en	11 lk	142.-	EVS-EN ISO 9000:2001 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara	et,en	64 lk	352.-
EVS-EN 45002:1995 Katselaborite hindamise üldkriteeriumid	et,en	19 lk	194.-	EVS-EN ISO 9001:2001 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Nõuded	et,en	58 lk	326.-
EVS-EN 45011:1999 Üldnõuded toote sertifitseerimisorganiteel (ISO/IEC juhend 65:1996)	et,en	31 lk	262.-	EVS-EN ISO 9004:2001 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Juhised toimivuse parendamiseks	et,en	118 lk	454.-
EVS-EN 45012:1999 Üldnõuded kvaliteedisüsteemide hindamis- ja sertifitseerimis-/registreerimisorganitele (ISO/IEC juhend 62:1996)	et,en	41 lk	292.-	EVS-IEC 60050(161):2000 Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 161: Elektromagnetiline ühilduvus	et,en,ru	94 lk	418.-
EVS-EN 45013:1995 Üldkriteeriumid personali sertifitseerimisega tegelevatele sertifitseerimisorganitele	et,en	15 lk	168.-	EVS-IEC 60050(601):1998 Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 601: Elektri tootmine, ülekandmine ja jaotamine. Põhimõisted	et,en,ru;fi,sv	39 lk	276.-
EVS-EN 45014:1999 Tarnija vastavusavalduse üldkriteeriumid (ISO/IEC juhend 22:1996)	et,en	13 lk	156.-	EVS-IEC 60050-602:2000 Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 601: Elektri tootmine, ülekandmine ja jaotamine. Elektri tootmine	et,en,ru	57 lk	326.-
EVS-EN 45020:1999 Standardimine ja standardimisega seotud tegevused	et,en	95 lk	418.-	EVS-IEC 60050-603:2000 Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 603: Elektri tootmine, ülekandmine ja jaotamine. Elektrisüsteemide planeerimine ja juhtimine	et,en,ru	70 lk	352.-
EVS-EN ISO 14001:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Spetsifikaat ja juhised selle kasutamiseks	et,en	46 lk	306.-	EVS-IEC 60050-604:2000 Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 604: Elektri tootmine, ülekandmine ja jaotamine. Käit	et,en,ru	85 lk	398.-
EVS-EN ISO 14010:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Üldised põhimõtted	et,en	16 lk	168.-	EVS-IEC 60050-605:2000 Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 605: Elektri tootmine, ülekandmine ja jaotamine. Alajaamad	et,en,ru	45 lk	292.-
EVS-EN ISO 14011:1998 Juhised keskkonnaauditiks. Auditi protseduurid. Keskkonnajuhtimissüsteemide auditeerimine	et,en	22 lk	200.-	EVS-ISO 10013:1996 Kvaliteedikäsiraamatu koostamise juhised	et,en	26 lk	224.-

EVS-ISO 14004:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Üldised juhtnöörid põhimõtete, süsteemide ja abivahendite kohta et,en 99 lk 418.-	EVS-ISO 8421-1:1998 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 1: Tulekahju põhimõisted et,en 12 lk 142.-
EVS-ISO 2382-2:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 2: Aritmeetika- ja loogikatehted et,en 52 lk 326.-	EVS-ISO 8421-2:1997 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 2: Ehitiste tuleohutus et,en 6 lk 102.-
EVS-ISO 2382-3:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 3: Aparatuuritehnika et,en 18 lk 180.-	EVS-ISO 8421-3:1997 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 3: Tulekahju avastamine ja sellest teatamine et,en 11 lk 142.-
EVS-ISO 2382-4:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 4: Andmekorraldus et,en 27 lk 238.-	EVS-ISO 8421-4:2000 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 4: Tulekustutusvahendid et,en 11 lk 142.-
EVS-ISO 2382-5:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 5: Andmeesitus et,en 31 lk 262.-	EVS-ISO 8421-5:1998 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 5: Suitsutõrje et,en 7 lk 116.-
EVS-ISO 2382-6:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 6: Andmevalmendus ja andmekäitlus et,en 22 lk 200.-	EVS-ISO 8421-6:2000 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 6: Evakuatsioon ja päästevahendid et,en 10 lk 128.-
EVS-ISO 2382-10:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 10: Käitusmeetodid ja -vahendid et,en 23 lk 214.-	EVS-ISO 8421-7:1998 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 7:Plahvatuse avastamise ja summutamise vahendid et,en 5 lk 102.-
EVS-ISO 2382-11:1999 Infotehnoloogia Sõnastik. Osa 11: Tööstusseadmed et,en 29 lk 250.-	EVS-ISO/IEC 2207:1998 Infotehnoloogia. Tarkvara elutsükli protsessid et,en 104 lk 436.-
EVS-ISO 2382-12:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 12: Välisseadmed et,en 73 lk 380.-	EVS-ISO/IEC 2382-1:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 1: Põhiterminid et,en 48 lk 306.-
EVS-ISO 2382-19:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 19: Analooгарvutid et,en 15 lk 168.-	EVS-ISO/IEC 2382-8:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 8: Turvalisus et,en 54 lk 326.-
EVS-ISO 2382-21:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 21: Protsessiliidesed et,en 24 lk 214.-	EVS-ISO/IEC 2382-9:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 9: Andmeside et,en 59 lk 326.-
EVS-ISO 2382-22:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 22: Kalkulaatorid et,en 27 lk 238.-	EVS-ISO/IEC 2382-13:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 13: Raalgraafika et,en 61 lk 352.-
EVS-ISO 5492:1998 Sensoorne analüüs. Sõnavara et,en 29 lk 250.-	EVS-ISO/IEC 2382-14:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 14: Töökindlus, hooldatavus ja käideldavus et,en 24 lk 214.-

EVS-ISO/IEC 2382-15:2001 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 15: Programmikeeled et,en 63 lk 352.-	et,en 40 lk 276.-
EVS-ISO/IEC 2382-16:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 16: Infoteooria et,en 22 lk 200.-	EVS-ISO/IEC 2382-29:2001 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 29: Intellektitehnika.Kõnetuvastus ja kõnesüntees et,en 33 lk 262.-
EVS-ISO/IEC 2382-17:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 17: Andmebaasid et,en 43 lk 292.-	EVS-ISO/IEC 2382-31:1999 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 31: Intellektitehnika. Tehisõpe et,en 24 lk 214.-
EVS-ISO/IEC 2382-18:2001 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 18: Hajustöötlus et,en 25 lk 224.-	EVS-ISO/IEC 2382-34:2001 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 34: Intellektitehnika. Neurovõrgud et,en 31 lk 262.-
EVS-ISO/IEC 2382-20:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 20: Süsteemiarendus et,en 24 lk 214.-	EVS-ISO/IEC TR 15271:1999 Infotehnoloogia. ISO/IEC 12207 (Tarkvara elutsükli protsessid) juhend et,en 91 lk 418.-
EVS-ISO/IEC 2382-23:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 22:Tekstitöötlus et,en 37 lk 276.-	EVS-ISO/IEC TR 13335-1:1999 Infotehnoloogia. Infoturbe halduse suunised. Osa 1: Infoturbe mõisted ja mudelid et,en 35 lk 262.-
EVS-ISO/IEC 2382-24:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 24: Integraalne raalvalmistus et,en 19 lk 194.-	EVS-ISO/IEC TR 13335-2:1999 Infotehnoloogia. Infoturbe halduse suunised. Osa 2: Infoturbe haldus ja plaanimine et,en 39 lk 276.-
EVS-ISO/IEC 2382-25:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 25: Kohtvõrgud et,en 34 lk 262.-	EVS-ISO/IEC TR 13335-3:1999 Infotehnoloogia. Infoturbe halduse suunised. Osa 3: Infoturbe halduse meetodid et,en 101 lk 436.-
EVS-ISO/IEC 2382-26:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 26: Avatud süsteemide ühendamine et,en 31 lk 262.-	EVS-ISO/IEC TR 13335-4:2000 Infotehnoloogia. Infoturbe halduse suunised. Osa4: Turvameetmete valimine et,en 138 lk 470.-
EVS-ISO/IEC 2382-27:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 27: Bürooautomaatika et,en 19 lk 194.-	
EVS-ISO/IEC 2382-28:1998 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 28: Intellektitehnika. Põhimõisted ja ekspertsüsteemid	

EVS MÜÜGI TOP 10 JUUNIS 2001

1.	EVS-EN ISO 9001:2001 Kvaliteedijuhtimine. Nõuded	38
2.	EVS-EN ISO 9000:2001 Kvaliteedijuhtimine. KOGUMIK	36
3.	EVS-EN ISO 9004:2001 Kvaliteedijuhtimine. Juhised toimivuse parendamiseks	27
4.	EVS-EN ISO 9000:2001 Kvaliteedijuhtimine. Alused ja sõnavara	21
5.	EVS-EN ISO 14001:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Spetsifikaat ja juhised selle kasutamiseks	7
6.	EVS ISO 14004:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Üldised juhtnõõrid põhimõtete, süsteemide ja abivahendite kohta	5
7.	EVS-EN ISO/IEC 17025:2000 Katse-ja kalibreerimislaborite üldnõuded	5
8.	EVS-EN ISO 14012:1998 Juhised keskkonnaauditiks. Keskkonnaaudiitorite kvalifikatsioonikriteeriumid	5
9.	EVS-ISO 10013:1996 Kvaliteedikäsiraamatu koostamise juhised	4
10.	Eesti standardite loetelu 01.01.01	2

EVS MÜÜGI TOP 10 JUULIS 2001

1.	EVS-EN ISO 9000:2001 Kvaliteedijuhtimine. KOGUMIK	13
2.	EVS-EN ISO 9000:2001 Kvaliteedijuhtimine. KOGUMIK (CD)	9
3.	EVS-EN ISO 9001:2001 Kvaliteedijuhtimine. Nõuded	8
4.	EVS-EN ISO 9000:2001 Kvaliteedijuhtimine. Alused ja sõnavara	7
5.	EVS-EN ISO 9004:2001 Kvaliteedijuhtimine. Juhised toimivuse parendamiseks	7
6.	EVS-EN ISO 14001:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Spetsifikaat ja juhised selle kasutamiseks	4
7.	EVS ISO 14004:1998 Keskkonnajuhtimissüsteemid. Üldised juhtnõõrid põhimõtete, süsteemide ja abivahendite kohta	3
8.	EVS-EN ISO 14010:1998 Juhised keskkonnaauditiks. Üldised põhimõtted	3
9.	EVS-EN ISO 14011:1998 Juhised keskkonnaauditiks. Auditi protseduurid. Keskkonnajuhtimissüsteemide auditeerimine	3
10.	EVS 6:1995 Tehnospetsifikaadi ülesehitus ja vormistamine	3

EESTI KEELES MÜÜGILE SAABUNUD STANDARDID

EVS-EN 474-1:2001	Mullatöömasinad. Ohutus Osa 1: Üldnõuded	131.-
EVS-EN 1097-2:2001	Täitematerjalide mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste katsetamine. Osa 2: Purunemiskindluse määramise meetodid	131.-
EVS-EN 1486:2001	Tuletõrjajatekaitseriietus. Katsemeetodid ja nõuded peegeldavale riietusele eritulekustutustööde jaoks	84.-
EVS-ISO 5681:2001	Taimekaitseeadmed. Sõnavara	97.-
EVS-EN 60529:2001	Ümbristega tagatavad kaitseastmed (IP-kood)	163.-
EVS 739-1 Muudatus 2:2001	Ventilatsioonisüsteemi õhukanalidetailid	

*Standardite müük toimub Standardikeskuses
tuba 11 tel 651 92 10, faks 651 92 20 myyk@evs.ee*

Aru 10
Tallinn 10317

Toimetaja Anne Laimets 651 9205
Standardiosakond 651 9204
Standardite müük 651 9210
Raamatukogu 651 9214
Teabepunkt 651 9212

Sisukord

EESTI UUDISED.....	1
TOIMETAJA VEERG.....	1
IEC STANDARDITE KOLLEKTSIOON.....	3
EELTEATED.....	3
UUED TÖÖTAJAD.....	4
KUS KÄIDUD. MIDA NÄHTUD.....	6
Valdlo, T. EUROOPA STANDARDIAKADEEMIA SEMINAR.....	6
AUGUSTIKUU STANDARDID.....	8
Rebane, E. TÄITEMATERJALIDE STANDARDIMISE TEHNILINE KOMITEE.....	10
DEVCO - 40 AASTAT TEENUSEID ARENGUMAASELE.....	12
KAS TEATE OMA SUURUST?.....	13
VASTAVUSHINDAMINE.....	14
ISO VASTAVUSHINDAMISKOMITEE CASCO.....	14
CASCO JUHENDID JA STANDARDID.....	15
CASCO TÖÖSOLEVAD PROJEKTID.....	16
METROLOOGIA.....	17
Kulderknup, E. MÜRAPARAMEETRITE VÕRDLUSMÕÕTMINE.....	17
Rannala, R. EL MÕÖTEVAHENDITE-ALASE REGULATSIOONI ARENGU MÕJU EESTI MÕÖTETEENISTUSELE.....	21
KVALITEET.....	24
ISO/TR 10013:2001 Guidelines for quality management system documentation.....	24
ISO 9001:2000 guidelines for the food and drink industry.....	24
Viimane ISO ülevaade näitab ISO 9000 ja ISO 14000 sertifitseerimise suurt kasvu.....	25
KVALITEEDIJUHTIMISE PÕHIMÕTTED.....	26
CEN UUDISED.....	29
Valge Raamat.....	29
Euroopa standardite On-line kataloog.....	29
CEN Environmental Helpdesk (EHD) kolis 1. augustil 2001 Brüsselisse.....	30
CEN avaldas kiipkaardi lugejate standardi.....	30
ISO UUDISED.....	30
OGP's International Standards Bulletin.....	30
Järgmise ISO presidendi valimisest.....	31
WTO SEKRETARIAADILT SAABUNUD TEATISED.....	32
WTO SEKRETARIAADILT SAABUNUD TBT TEATISED 20. juuni - 20. august 2001.....	32
WTO SEKRETARIAADILT SAABUNUD SPS TEATISED 20. juuni - 20. august 2001.....	35
UUED STANDARDID JA KAVANDID ARVAMUSKÜSITLUSEKS.....	41
ICS PÕHIRÜHMAD.....	42
UUED STANDARDID.....	43
ARVAMUSKÜSITLUS.....	48
ARVAMUSKÜSITLUSEKS NING HÄALETAMISEKS SAADUD ISO STANDARDITE KAVANDID 09/2001.....	50
KAKSKEELSETEL STANDARDITEL UUED HINNAD.....	51
EVS MÜÜGI TOP 10 JUUNIS 2001.....	55
EVS MÜÜGI TOP 10 JUULIS 2001.....	55
EESTI KEELES MÜÜGILE SAABUNUD STANDARDID.....	55

ON ALANUD
EVS TEATAJA TELLIMINE 2002. AASTAKS

EVS TEATAJA PABERKANDJAL

AASTATELLIMUS 550.-
PÜSITELLIMUS 500.-
ÜKSIKNUMBER 50.-

EVS TEATAJA PABERKANDJAL + ELEKTROONILISELT

AASTATELLIMUS 650.-
PÜSITELLIMUS 600.-
ÜKSIKNUMBER 60.-

EVS TEATAJA AINULT ELEKTROONILISELT

AASTATELLIMUS 550.-
PÜSITELLIMUS 500.-
ÜKSIKNUMBER 50.-

Nimi _____

Asutus _____

Aadress _____

Telefon _____ E-post _____

Tasumise garanteerime

Kuupäev _____ Allkiri _____

INFO JA TELLIMINE Tel 6519 210 myyk@evs.ee faks 6519 220